

econventio

kerekasztal közhasznú egyesület

ECONVENTIO TESZT 2019
FELNŐTT LAKOSSÁG EREDMÉNYEI

2020.01.31.

Tartalom

Bevezetés	3
Az Econventio-mérés és felépítése	4
Közreműködők	5
Érdekességek	6
1. A problémás (fejlesztendő) területek változatlanok 2018-hoz képest	6
2. Akik jobban teljesítettek a számítási feladatokban, az elméleti kérdésekben is jobban teljesítettek.	7
3. Jövedelem: a magasabb jövedelműek jobb eredményeket értek el, az alacsonyabb jövedelműek hozzáállása negatívabb	9
4. Vállalkozni jó: a válaszadóknak megvan a vállalkozói szellem	11
5. Gazdasági hírek: fontos a nyitottság a gazdaság történései iránt, a hírek olvasása segíthet az általános műveltség és a pénzügyi tudatosság fejlesztésében	12
6. Hitelfelvétel: lecsengőben a hitel-ellenesség?	14
7. Környezettudatosság: aki a környezetére is odafigyel, a pénzügyeiben is tudatosabb?	16
8. Korrupció: két év alatt sokkal megengedőbbek lettek a korrupcióval szemben	18
9. Nyugdíj és öngondoskodás: majd lesz valahogy?	20
10. Saját pénzügyi tudás megítélése: a korábbi évekhez képest nincs változás	22
Részletes eredmények	24
Demográfia	24
1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások	25
2. Befektetések és megtakarítás	32
3. Hitelezés	39
4. A munka világa	45
5. Általános gazdasági ismeretek	52
6. Biztosítás és nyugdíj	59

BEVEZETÉS

A résztvevői számot a 2018-as felméréshez képest 31,9 százalékkal növelve a 2019-es Econventio felnőtt pénzügyi kultúra tesztet 1986 fő töltötte ki. A teszten a kitöltők átlagosan 14,67 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni a 30 kérdésből (azaz a kérdések átlagosan 48,9 százalékát tudták helyesen megválaszolni). Az eredmények a 2018-as évi felméréshez képest szinte minden területen javultak, akkor a válaszadók átlagosan 13,66 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni. Témakörök tekintetében a legjobb eredményt az általános gazdasági ismeretek és általános pénzügyi ismeretek témakörben érték el a válaszadók, előbbiben átlagosan 2,95 darab tudásteszt kérdést helyesen megválaszolva az 5 kérdésből, míg utóbbi témakörben átlagosan 2,78 darab kérdést helyesen megválaszolva. A legjobb eredményt elérő kérdések is többnyire ezekből a témakörökből kerültek ki, a válaszadók 80,27 százaléka tudta helyesen, mely adónemhez tartozik az 1+1%-os felajánlás, 80,17 százalékuk tudta, hogy ki jogosult egészségügyi ellátás igénybevételére, illetve 77,34 százalékuk tudta, mi a közpénz.

A problémás területek a korábbi évekhez képest változatlanok maradtak, a hitelezés és biztosítás, nyugdíj témakörökben átlagosan 1,7 darab, illetve 2,2 darab kérdést tudtak a válaszadók helyesen megválaszolni. A legnagyobb arányban helytelenül megválaszolt tudásteszt kérdések így ezekhez a témakörökhöz kapcsolódnak, a válaszadók mindössze 23,44 százaléka tudta, milyen feltételek igazak a fix kamatozású hitelekre, ahogy a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel fogalmával is nagyon alacsony arányban, mindössze a válaszadók 25,48 százaléka volt tisztában, amely kérdések mind a hitelezés témaköréhez tartoztak. A nagy arányban helytelenül megválaszolt kérdések többsége számítási kérdés, így kijelenthetjük, hogy a számítási feladatok továbbra is problémát okoznak a felnőtt lakosság számára. Az viszont kiderült a vizsgálatból, hogy a számítási feladatokon jobb eredményt elérik a tudásteszt kérdésekből is többet tudtak helyesen megválaszolni.

Az életkor, az iskolázottság és az attitűdök mind pozitívan befolyásolták a tudástesztben elért eredményeket, a főiskolai vagy egyetemű végzettségűek átlagosan több, mint 17 darab kérdést (56,6 százalék feletti eredmény) válaszoltak meg helyesen, míg az alacsonyabb iskolai végzettségűek teljesítménye többnyire elmaradt az átlagostól. Az életkor, azaz a tapasztalat a korábbi évekhez hasonlóan jelentősen befolyásolja a teszten elért eredményt, a legjobban a 30-49 év közötti korcsoportok teljesítettek, átlagosan 15,35-15,78 darab kérdést helyesen megválaszolva. A pozitív hozzáállás és attitűdök hatása idén is látszódott az eredményeken, a pozitívabb hozzáállású (pl. a tőzsdét el nem ítélik vagy nyugdíjas éveikre időben gondoló) válaszadók minden témakörben eredményesebben szerepeltek, mint a pesszimista, „majd lesz valahogy” nézeteket képviselők.

Jelen dokumentum a kitöltők által elért legérdekesebb eredményeket és demográfiai adatokat tartalmazza, illetve megtalálható benne egyesével az összes, tesztben szereplő kérdésre adott válaszok megoszlása is.

Az Econventio-mérés és felépítése

A pénzügyi kultúra az egyének pénzügyi döntéshozatalát meghatározó tényezőket foglalja magába. Az Econventio felmérés hat témakörben 40 kérdésből áll össze (ebből 30 darab tudásteszt-kérdés és 10 darab attitűdkérdés), amely témakörök a mindennapi pénzügyek területeit érintik:

1. Általános banki, pénzügyi ismeretek: számlavezetés, tranzakciós költségek, bankkártya használat, bankrendszer, pénzügyi szolgáltatások, devizák és valuták
2. Befektetések és megtakarítások: befektetési formák, célok, időtávok, kamat és hozam különbsége, hozam és kockázat kapcsolata
3. Hitelek: diákhitel, egyéb hitelfajták és jellemzőik
4. A munka világa: diákmunka, jövedelem, adók és járulékok, vállalkozások
5. Általános gazdasági ismeretek: infláció, államadósság, adózás
6. Biztosítás és nyugdíj: öngondoskodás, nyugdíjrendszer, biztosítások típusainak jellemzői

A kérdőív témakörönként 5-5 darab tudásteszt kérdést tartalmaz, ebből 4-4 darab elméleti jellegű, a témakörök utolsó tudásteszt kérdései pedig számítási feladatok. A 30 tudásteszt kérdésre adott helyes válaszokat figyelembe véve számítjuk az Econventio-indexet. Az index értéke a kitöltők átlagteljesítménye, azaz a helyes válaszok arányának átlagaként van definiálva. Ennek értéke a modell mind a hat vizsgálati dimenzióját egy-egy számértékkel jellemezzük, mely gyakorlatilag az egyes dimenziókra adott helyes válaszok számát mutatja. Az Econventio-indexet úgy állítjuk elő, hogy a modell mind a hat dimenziója azonos súllyal befolyásolja az index értékét. Az Econventio-index így egy $[0;100]$ intervallumba eső érték, melynek magasabb értéke magasabb átlagteljesítményt mutat.

A kérdőív a 30 darab tudásteszt kérdés mellett témakörönként változó számban attitűdkérdéseket is tartalmaz, amellyel a kitöltők pénzügyekhez és bizonyos témakörökhöz való hozzáállását vizsgálhatjuk, ilyen többek között a korrupció megítélése vagy a válaszadók vállalkozói hajlandósága.

A kérdőíven elért eredmények feldolgozása során az Econventio-index kiszámítása mellett az egyes kérdésekre adott válaszokat és attitűdöket olyan demográfiai tényezőkkel is összehasonlítottuk, mint például a válaszadók iskolai végzettsége vagy saját pénzügyi tudásuk megítélése, amely összehasonlítások segíthetnek a felnőtt lakosság pénzügyi kultúra sajátosságainak jobb megértésében és a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó programok kialakításában.

KÖZREMŰKÖDŐK

Az Econventio felmérés előkészítésében és lebonyolításában résztvevő intézmények és képviselőik, akiknek ezúton is köszönetüket fejezzük ki közreműködésükért:

Econventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület:

Sápi Ákos
elnök

Kovács Katalin

Tráserné Horváth Annamária

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar:

Dr. Kovács Péter

Dr. Kosztopulosz Andreász

Kuruczleki Éva

Lipták Lilla

Rácz Tamás

Állami Számvevőszék:

Dr. Kovács Diána

Nemzeti Adó- és Vámhivatal:

Dr. Vas Adrienn

Nemzeti Művelődési Intézet:

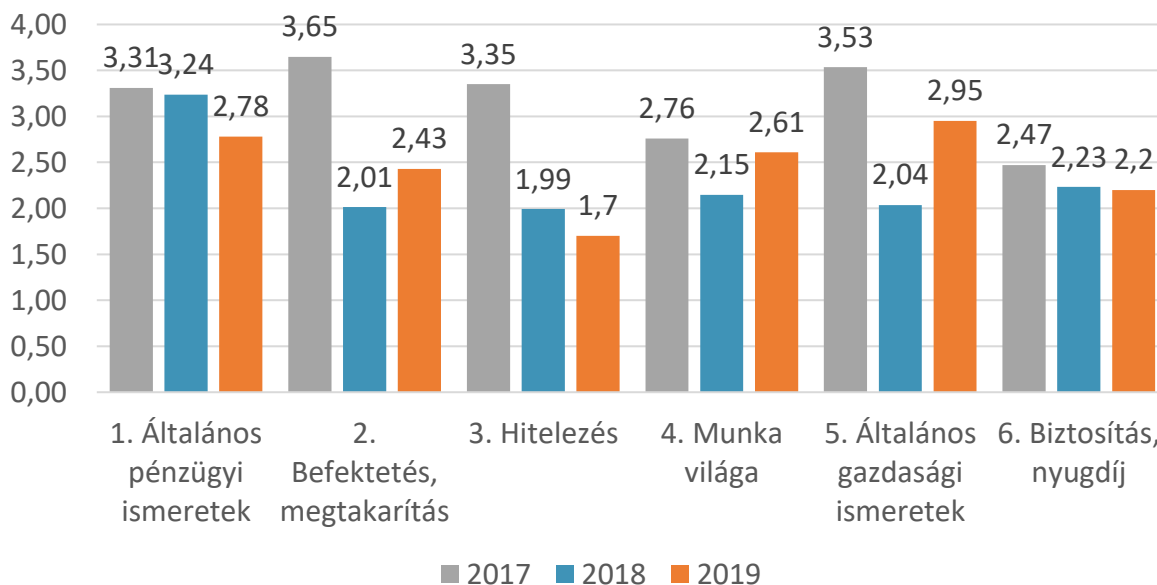
Závogyán Magdolna

ÉRDEKESSÉGEK

1. A problémás (fejlesztendő) területek változatlanok 2018-hoz képest

A 2017-es felmérés leggyengébb eredményt elérő témakörei a biztosítás és nyugdíj (átlagosan 2,47 darab helyesen megválaszolt kérdés az 5 darabból) és a munka világa (átlagosan 2,47 darab helyes válasz) voltak, amelytől eltérően 2018-ban már a hitelezés (átlagosan 1,99 darab helyes válasz) és befektetés és megtakarítás (átlagosan 2,01 darab helyes válasz) voltak a problémás területek (mely utóbbi egyébként 2017 legeredményesebb témaköre volt). 2019-ben, hasonlóan 2018-hoz a hitelezés területen érték el a legalacsonyabb eredményt a válaszadók (átlagosan 1,7 darab helyes válasz), illetve a biztosítás és nyugdíj témakörben (átlagosan 2,2 darab helyes válasz). A problémás területek bár változatlanok, több témakörben javultak az eredmények 2018-hoz képest (pl. befektetés és megtakarítás, munka világa vagy általános gazdasági ismeretek).

Helyes válaszok átlagos száma témakörönként, 2017-2019, db

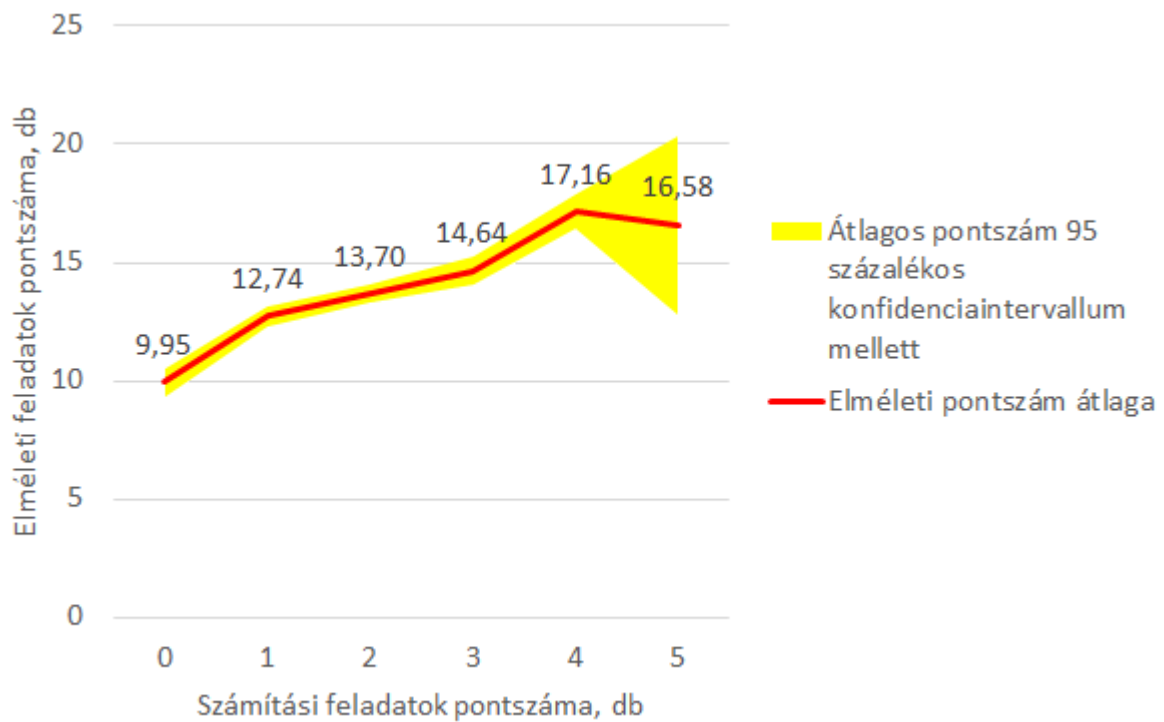
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2017-2019 alapján

2. Akik jobban teljesítettek a számítási feladatokban, az elméleti kérdésekben is jobban teljesítettek.

A problémás témakörökhöz hasonlóan az elméleti és számítási feladatok közötti különbségek sem változtak az elmúlt évekhez képest. Ahogy a korábbi években, így 2019-ben is a legnagyobb arányban helytelenül megválaszolt kérdések között többségében számítási feladatok helyezkedtek el, a számítási feladatokra adott helyes válaszok aránya egy esetben sem haladta meg a válaszadók felét, a legnagyobb arányban helyesen megválaszolt számítási feladatra (32. kérdés: Ha 1 euró 310 forint és 1 euro 1,12 dollár, akkor 1 dollár hány forintot ér?) is csupán a válaszadók 43,64 százaléka tudott helyesen válaszolni. 2017-ben a 6 számolási feladatból átlagosan 3,16 darab kérdést sikerült helyesen megválaszolniuk a válaszadóknak, míg 2018-ban ez az eredmény már csak átlagosan 1,7 darab helyesen megválaszolt számítási kérdés volt. Ez az eredmény 2019-re tovább romlott, az összes válaszadót figyelembe véve 2019-ben már csupán 1,59 darab helyes válasz volt a számítási feladatok esetén, amely 2018-hoz képest nem jelentős csökkenés, de 2017-hez képest már igen jelentős.

Az eredmények között felfedezhetjük, hogy azok a válaszadók, akik a számítási feladatokban jobban teljesítettek, az elméleti kérdéseket is nagyobb arányban tudták helyesen megválaszolni. A teszten senkinek sem sikerült helyesen megválaszolnia mind a hat elméleti kérdést, viszont így is volt 12 fő, akik a 6 darab számítási feladatból 5 kérdésre helyes választ tudtak adni. Ők átlagosan a 24 darab elméleti kérdésből 16,58 darab elméleti kérdést tudtak helyesen megválaszolni, azonban ebben a csoportban tértek el a legjelentősebben az eredmények, a 12 fő válaszadó 5 és 22 darab közötti számban tudta helyesen megválaszolni az elméleti kérdéseket, így ez és a csoport kis létszáma következtében az elméleti kérdésekre adott helyes válaszok becsült száma ezen csoport esetén igen széles skálán mozog. A többi csoport esetén azt figyelhetjük meg, hogy a 4 darab számítási kérdést helyesen megválaszolók válaszolták meg átlagosan a legnagyobb számban az elméleti kérdéseket, az alacsonyabb számítási eredményt elérők esetén pedig az elméleti kérdések megválaszolásában is csökkenő eredményeket láthatunk, azaz bár nem erős a számítási feladatokon elért eredmény és a helyesen megválaszolt elméleti kérdések közötti kapcsolat, mégis láthatjuk, hogy aki jobban teljesített a matematikai ismereteket igénybe vevő számítási feladatokon, az elméleti kérdésekben is jobban teljesített.

Elméleti kérdéseken elért átlagos pontszámok, a számítási feladatokon elért pontszám függvényében, db

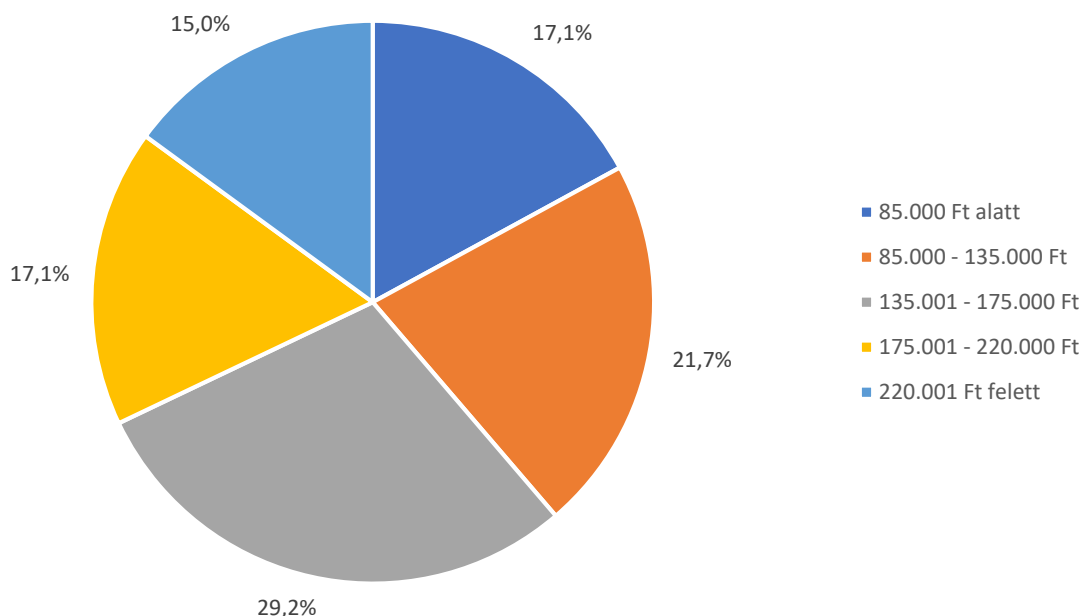
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

3. Jövedelem: a magasabb jövedelműek jobb eredményeket értek el, az alacsonyabb jövedelműek hozzáállása negatívabb

A válaszadók nyilatkozhattak háztartásuk átlagos havi nettó jövedelméről. A válaszadók közül ezt 1565 fő tette meg, a többi válaszadó nem kívánta megadni jövedelmét. A kérdésre válaszolók körében a legnagyobb arányban (29,2%) a 135.001-175.000 Ft közötti jövedelműek voltak, illetve további 21,7 százalékukat a 85.001-135.000 Ft közötti jövedelműek teszik ki, így a kitöltők között többségben a 85-175 ezer Ft közötti havi nettó jövedelműek voltak. A legalacsonyabb arányban a legmagasabb jövedelmi kategóriába tartozók voltak, 220 ezer Ft feletti jövedelműnek mindössze a válaszadók 15,0 százaléka vallotta magát.

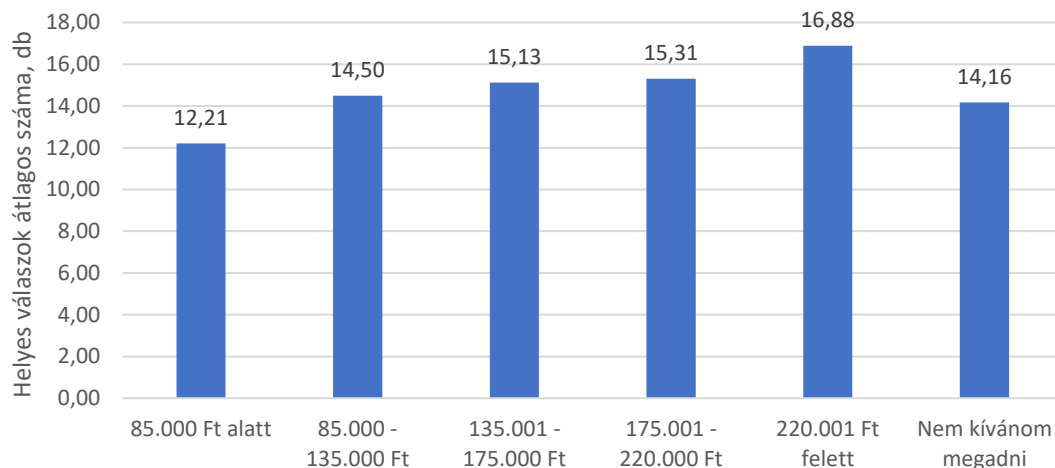
Válaszadók megoszlása havi nettó jövedelem szerint

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1565

Az egyes jövedelmi csoportok teszten elért eredménye között igen jelentős különbségek figyelhetők meg. A legalacsonyabb jövedelmi csoportba tartozók a 30 tudásteszt kérdésből átlagosan 12,21 darabot tudtak helyesen megválaszolni, míg a legmagasabb jövedelmi kategóriába tartozók átlagosan 16,88 darab helyes választ adtak a tesztre. A három további jövedelmi csoport esetén a jövedelem növekedésével együtt nő a teszten elért eredmény is, a 85-135 ezer Ft közötti jövedelműek átlagosan 14,5 db, a 135-175 ezer Ft jövedelműek átlagosan 15,13 db, míg a 175-220 ezer Ft közötti jövedelműek 15,31 db kérdést tudtak átlagosan helyesen megválaszolni a teszten.

Helyes válaszok száma jövedelmi csoportok szerint külön-külön

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Az attitűdöket és pénzügyekhez való hozzáállást vizsgálva megfigyelhetjük, hogy a magasabb jövedelem optimizmussal és nyitottsággal párosul. Hitelfelvételről kérdezve a válaszadókat, bár nem rajzolódik ki látványos eltérés az egyes jövedelmi csoportok között, érdemes megfigyelni, hogy a 85 ezer Ft alatti jövedelműek körében a legmagasabb a hitelfelvételt elutasítók aránya, 35,2 százalékuk soha, semmilyen körülmények között nem venne fel hitelt. A jövedelem növekedésével együtt csökken a hitelt elutasítók aránya, illetve azoké is, akik már meglévő hitelüket váltanák kedvezőbb konstrukcióra, azaz tehát a magasabb jövedelműek pozitívabban állnak a hitelfelvétel témaköréhez.

Saját vállalkozással kapcsolatos attitűdjeiket vizsgálva a korábbi eredményekkel ellentmondó felfedezést tehetünk. A saját vállalkozást indítani hajlandók bár legmagasabb arányban ezen kérdésnél is a legmagasabb jövedelmi csoportba tartozóknál vannak, meglepő eredmény, hogy a három legalacsonyabb jövedelmi kategóriák esetén a 85 ezer Ft alatti csoportban volt a legmagasabb a mindenképpen vállalkozást indítani akarók aránya (13,5%), ezzel párhuzamosan pedig a három csoport közül itt volt a legalacsonyabb azoknak az aránya, akik azért indítanának vállalkozást, hogy ne alkalmazottként dolgozzanak (24,7%). Bár ebben a csoportban a legmagasabb a vállalkozást indítani nem akarók aránya (45,3%), a vállalkozást indítani hajlandók motivációit vizsgálva azt láthatjuk, hogy az alacsonyabb jövedelmi kategóriákba tartozók is többségében szeretnének vállalkozni, azaz érdemes lehet az alacsonyabb jövedelműek vállalkozóvá válásának támogatása.

A korrupcióhoz való hozzáállásukat vizsgálva, a jövedelem növekedésével nőtt a korrupciót elítélők aránya, bár általánosságban jellemző a teszt kitöltőire, hogy többségük szerint a korrupció nem fér bele az erkölcsi normáikba (55 százalékuk nyilatkozta, hogy a korrupció számukra elfogadhatatlan), az egyes jövedelmi csoportok esetén jelentősek a különbségek, míg ugyanez az arány a 85 ezer Ft alatti csoportban

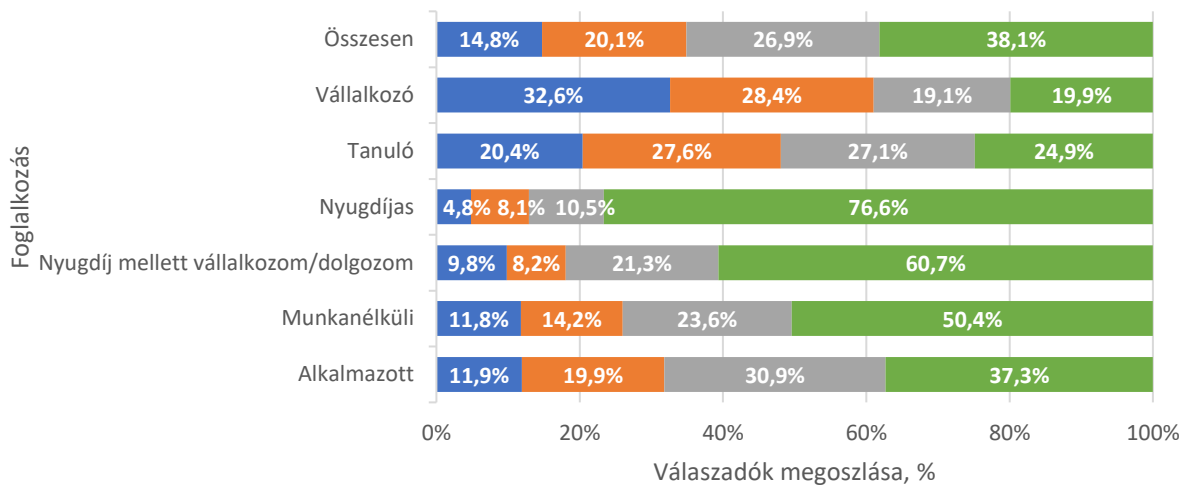
a válaszadók kevesebb, mint fele, 46,8 százaléka, addig a legmagasabb jövedelmi kategóriába tartozók esetén már 65 százalék tartja a korrupciót elfogadhatatlannak. Az alacsonyabb jövedelmi csoportokra jellemző, hogy elfogadóbbak és elnézőbbek is a korrupcióval szemben, mind a korrupciót el nem ítélik, mind az azzal nem foglalkozók aránya a jövedelem növekedésével egyre csökken.

4. Vállalkozni jó: a válaszadóknak megvan a vállalkozói szellem

A vállalkozó, mint foglalkozás a köztudatban sokszor negatív felhanggal párosul. Arról kérdezve a felmérésen résztvevőket, hogy szeretnék-e a jövőben vállalkozást indítani, 38,1 százalékuk azt nyilatkozta, hogy semmiképp sem szeretnék saját vállalkozást, 26,9 százalékuk pedig azt nyilatkozta, hogy saját vállalkozás helyett inkább alkalmazottként dolgoznának szívesen. A saját vállalkozás nem akarók mellett azonban a válaszadók több, mint egyharmada szeretne valamilyen formában saját vállalkozást: 20,1 százalékuk inkább vállalkozna, mint hogy alkalmazottként kelljen dolgoznia, 14,8 százalékuk pedig biztos abban, hogy szeretne saját vállalkozást.

Összevetve a vállalkozói attitűdöt a válaszadók foglalkozásával egyértelműen kirajzolódik, hogy kik is szeretnék inkább vállalkozni: azok, akik már jelenleg is vállalkozók (61 százalékuk szeretne valamilyen formában tovább vállalkozni), illetve a tanulók, akiknek szintén közel fele (48,1 százaléka) szeretne a jövőben vállalkozást indítani. A nyugdíjasokra, illetve a nyugdíj mellett dolgozóakra volt a legkevésbé jellemző a vállalkozói hajlandóság, amely részben életkorukkal magyarázható. Meglepő azonban, hogy a munkanélküliek és jelenleg alkalmazottként dolgozók milyen kis arányban szeretnék csak vállalkozásba fogni, pedig előbbi csoport számára kiutat jelenthetne a munkanélküliségből, ha saját vállalkozásba kezdene.

Szeretne a jövőben saját vállalkozást indítani?

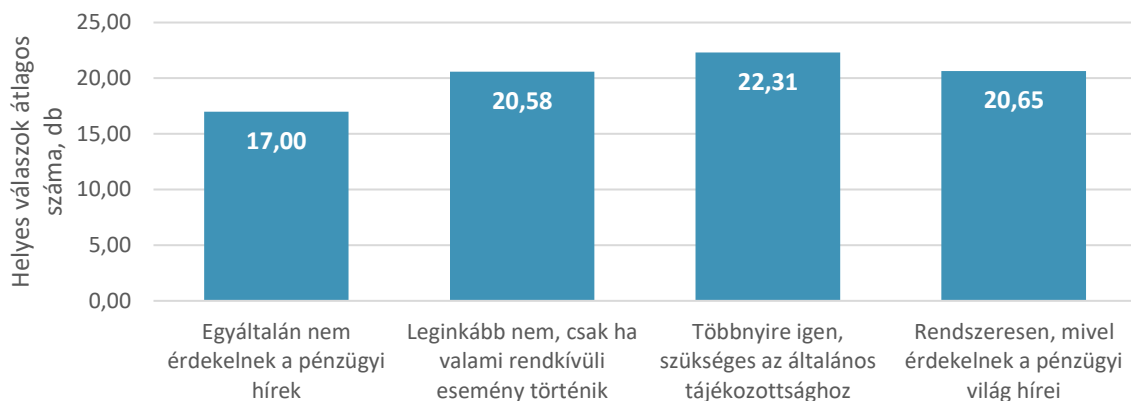
- Igen, egyértelműen szeretnék.
- Inkább saját vállalkozást szeretnék, mint munkavállalóként dolgozni.
- Inkább munkavállalóként szeretnék dolgozni, mint saját vállalkozást indítani.
- Biztos, hogy nem szeretnék vállalkozást indítani.

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

5. Gazdasági hírek: fontos a nyitottság a gazdaság történései iránt, a hírek olvasása segíthet az általános műveltség és a pénzügyi tudatosság fejlesztésében

A 2016-os felmérésben megkérdezték a válaszadókat, hogy szoktak-e pénzügyi, gazdasági híreket olvasni, hallgatni. Azok, akik valamelyest érdeklődőnek mutatkoztak a gazdasági hírek iránt (még ha nem is olvasták azokat rendszeresen), sokkal tájékozottabbnak bizonyultak és jobb eredményt értek el a teszten is, bár különbség mutatkozott azok között, akik érdeklődésből olvastak gazdasági híreket, és akik fontosnak tartották a gazdasági hírek olvasását az általános tájékozottsághoz, ez utóbbi csoport kis mértékben, de jobb eredményt ért el.

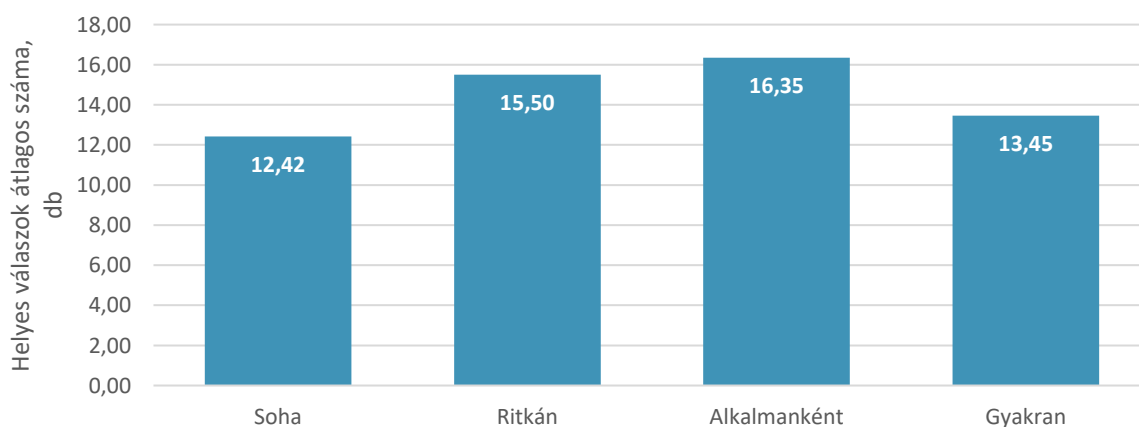
Szokott-e pénzügyi, gazdasági híreket olvasni, hallgatni?

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2016 alapján, n=4332

Egy hasonló kérdést 2019-ben is feltettük a válaszadóknak: Rendszeresen olvas-e pénzügyi-gazdasági híreket? A válaszadók 12%-a nyilatkozta, hogy gyakran olvas ilyen témájú híreket, negyedük (24,3 százalékuk) alkalmanként, 38,1 százalékuk ritkán, míg a válaszadók szintén negyede (25,5 százaléka) nyilatkozta, hogy soha nem olvas gazdasági témájú híreket. Megvizsgálva a 2019-es teszten elért eredményeket, a 2016-os eredményekhez hasonló következtetéseket vonhatunk le. A teszten elért eredményeket bár gyengén, de befolyásolja a gazdasági hírek iránti érdeklődésük, és a 2016-os eredményekkel összhangban 2019-ben is a gazdasági híreket csak alkalmanként olvasók teljesítettek a legjobban a teszten, átlagosan 16,35 darab kérdést helyesen megválaszolva tudásteszten. Meglepő eredmény viszont, hogy a gazdasági híreket gyakran olvasók közel ugyanolyan eredményt (átlagosan 13,45 darab helyes válasz) értek el, mint az azokat soha nem olvasók (átlagosan 12,42 darab helyes válasz).

Rendszeresen olvas-e pénzügyi-gazdasági híreket?

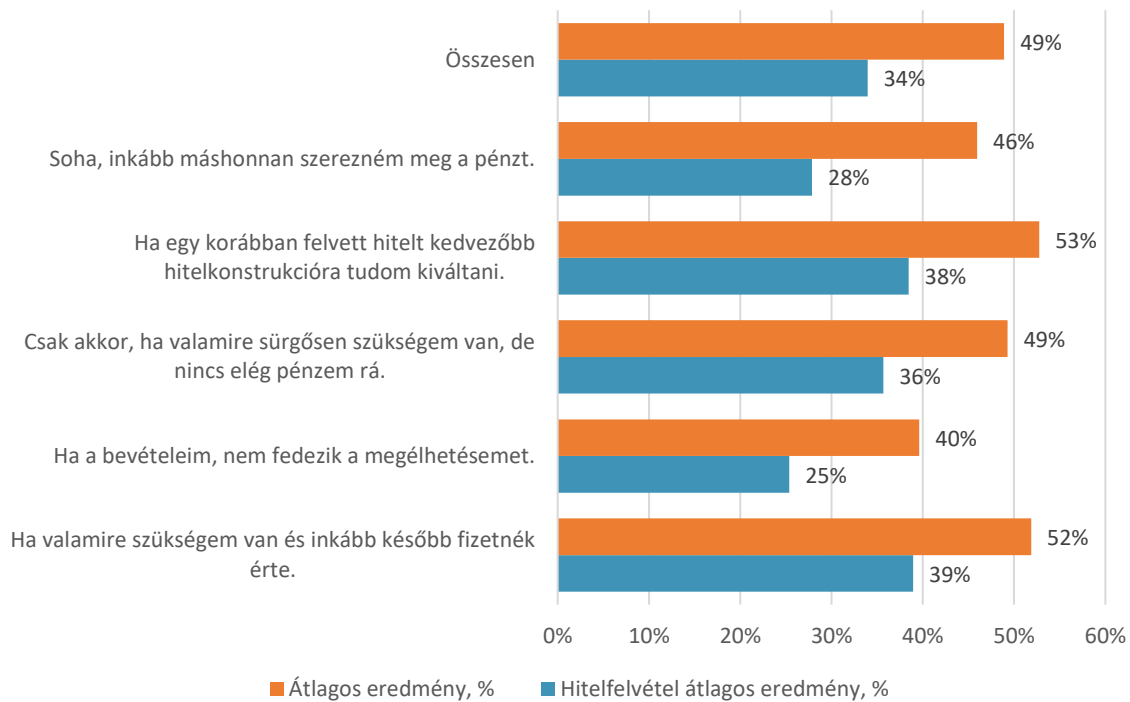
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

6. óHitelfelvétel: lecsengőben a hitel-ellenesség?

A korábbi évek tesztjeiben amikor hitelfelvétellel kapcsolatos attitűdjeiről kérdeztük a válaszadókat, legtöbbször hitelelles hozzáállás jellemezte őket, amely az elmúlt tíz év hitelekkel kapcsolatos botrányai és a bankrendszerbe vetett hit részleges elvesztése miatt érthető is. Visszatérő kérdés az Econventio felmérésben, hogy a válaszadók mely esetekben vennének fel hitelt; 2019-ben még mindig a válaszadók jelentős részét tették ki azok, akik semmilyen körülmények között sem vennének fel hitelt (26,7 százalék), egyharmaduk (31,4 százalék) akkor, ha sürgősen szükségük van valamire, amelyre nincs elég pénzük és negyedük (25,7 százalék) akkor, ha egy korábbi hitelt kedvezőbb hitelkonstrukcióval tudna kiváltani. A korábbi évekhez képest tehát elfogadóbbak a hitelfelvétellel szemben, és a korábbi hitelt kedvezőbb hitelkonstrukcióval kiváltani hajlandók nagy aránya akár arra is utalhat, hogy hiteleiket hajlandók tudatosabban kezelni.

A hitelfelvétellel kapcsolatos hozzáállást összevetve a hitelezés témakörben elért eredménnyel, illetve a teszten elért végeredménnyel azt láthatjuk, hogy mind a hitelezés témakörben, mind a végeredmény tekintetéből azok teljesítettek gyengébben, akikre hitel-ellenes (a hitelfelvétel témakörben átlagosan 1,39 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni az ötből, míg összességében is elmaradt az átlagos teljesítésük az átlagtól, átlagosan 13,78 darab helyes válasszal a harmincból) vagy kevésbé megfontolt hozzáállás jellemző (átlagosan 1,27 darab helyes válasz a hitelezés témakörben, míg a teszten átlagosan 11,89 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni), a legjobb eredményeket mindkét esetben a saját hitelüket kedvező konstrukcióra váltani akarók (hitelezés: átlagosan 1,92 darab helyes válasz; teszt: átlagosan 15,83 darab helyes válasz) és azok, akik valaminek a vásárlásáért később fizetnének (hitelezés: átlagosan 1,95 darab helyes válasz; teszt: átlagosan 15,56 darab helyes válasz), érték el, azaz akik tudatosabbak a hitelfelvételükben és nyitottabbak iránta, a teszten és a hitelezéssel kapcsolatos kérdésekben is lényegesen jobban szerepeltek.

Hitelfelvétel témakörön és a teszten elért átlagos eredmény, a hitelfelvétellel kapcsolatos hozzáállás szerint, %

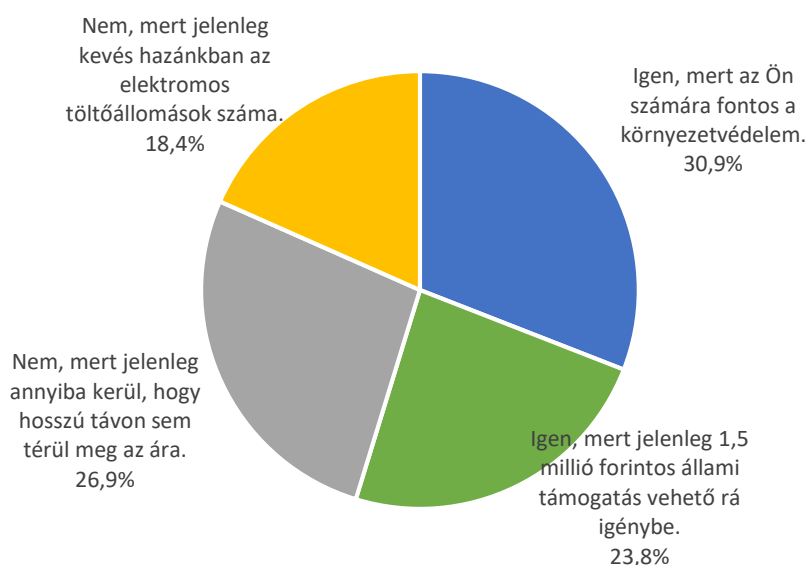

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

7. Környezettudatosság: aki a környezetére is odafigyel, a pénzügyeiben is tudatosabb?

A környezetvédelem és környezettudatosság napjaink egy szintén meghatározó jelensége, a háztetőkre szerelt napelemektől kezdve az utcákat ellepő elektromos autókig mindennapjainkat körbe veszi a törekvés, hogy segítsünk bolygónkon és önmagunkon is. Arról kérdezve a válaszadókat, hogy vásárolnának-e elektromos autót, kis többségben voltak azok, akik szeretnék elektromos autót vásárolni, 30,9 százalékuk azért, mert fontos számukra a környezetvédelem, míg 23,8 százalékuk a felvehető állami támogatás miatt.

Vásárolna-e elektromos autót? Válaszadók megoszlása, %

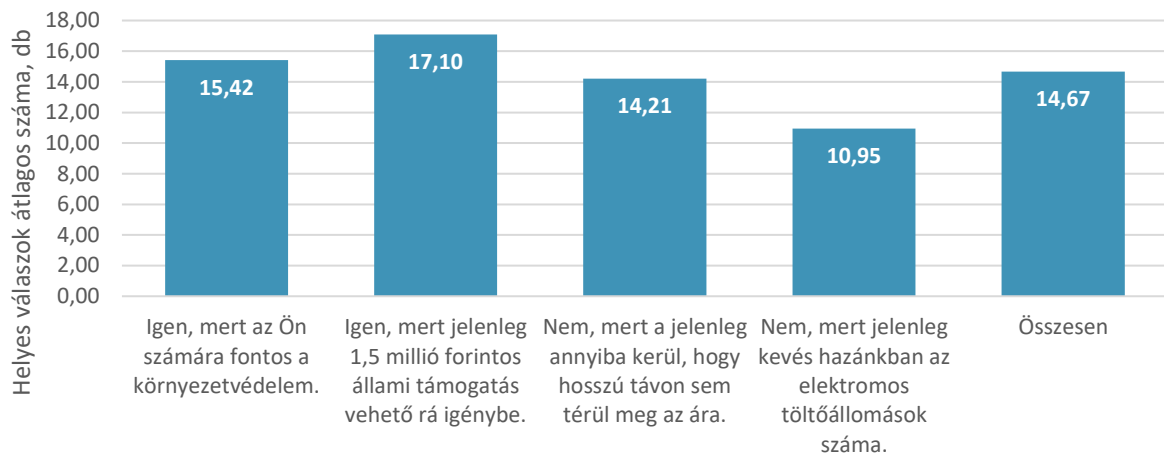

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Összevetve a válaszadók elektromos autó vásárlási hajlandóságát a teszten elért eredményünkkel kijelenthetjük, hogy a környezettudatosság pénzügyi tudatossággal is párosul: azok, akik vásárolnak elektromos autót, mindkét csoportban átlag feletti eredményt értek el a teszten, míg az elektromos autót vásárolni nem tervezők eredménye elmaradt az átlagtól. A legjobban azon csoport tagjai teljesítettek a teszten, akik az állami támogatás miatt fontolnák meg elektromos autó vásárlását: ezen csoport átlagosan 17,1 darab kérdést tudott helyesen megválaszolni a teszten, ami arra is utalhat, hogy autóvásárlásukban is racionálisan, a költségeket is figyelembe véve mérlegelnek, azaz pénzügyeikben is sokkal tudatosabbak.

Vásárolna-e elektromos autót?

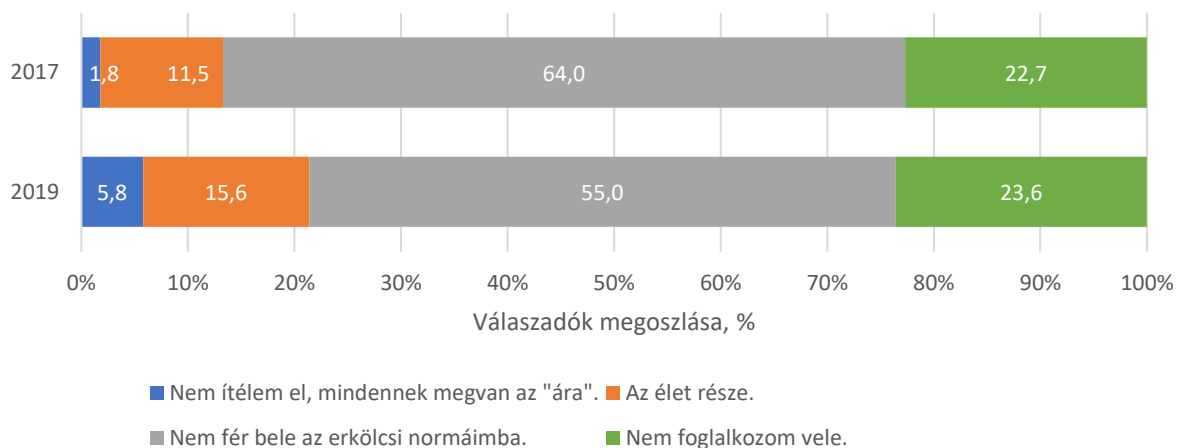

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

8. Korrupció: két év alatt sokkal megengedőbbek lettek a korrupcióval szemben

2017-ben és 2019-ben is feltettük a kérdést a válaszadóknak: Mit gondol a korrupcióról? 2017-ben a válaszadók közel kétharmada, 64 százalékuk nyilatkozta, hogy a korrupció semmiképp sem fér bele az erkölcsi normáikba, azok aránya, akik szerint a korrupció nem elítélendő, csupán 1,8 százalék volt. 2019-ben ezzel szemben jelentős átrendeződést figyelhetünk meg a válaszok között: a korrupciót elítélők 2019-ben már csak a válaszadók kicsit több, mint fele, 55 százaléka volt, azok aránya pedig, akik a korrupciót nem ítélik el, vagy egyenesen az élet részének tartják, összesen a 2017-es 13,3 százalékról 21,4 százalékra növekedett. Egyedül azok arányában nem történt számottevő változás, akik nem foglalkoznak a korrupcióval (2017-ben 22,7 százalék, 2019-ben 23,6 százalék).

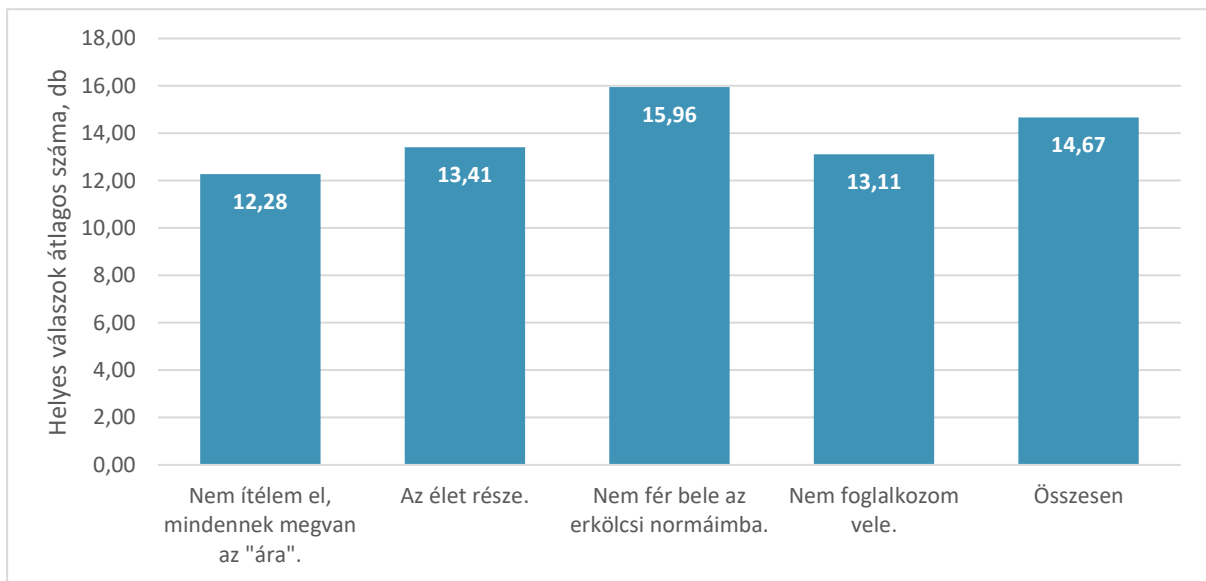
Mit gondol a korrupcióról?

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2017 és 2019 alapján

A korrupcióhoz való hozzáállás a végeredményeken is jól látszódik, a korrupcióval szemben megengedőbben lényegesen alacsonyabb eredményt értek el a teszten, míg azok, akiknek nem fér bele az erkölcsi normáiba, bőven átlag felett teljesítettek, átlagosan 15,98 darab kérdést helyesen megválaszolva.

Helyes válaszok száma a korrupcióhoz való hozzáállás függvényében, db

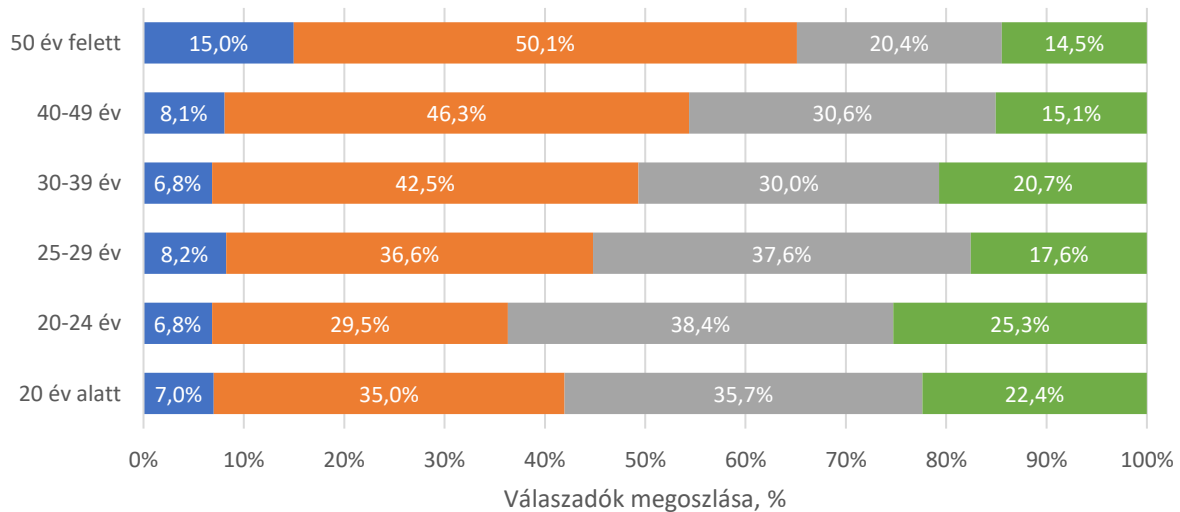

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

9. Nyugdíj és öngondoskodás: majd lesz valahogy?

Megkérdeztük a válaszadókat, hogy *Mit gondol, miből fog megélni nyugdíjas korában?* A válaszok nem voltak túl optimisták: mindössze a válaszadók 9,0 százaléka nyilatkozta, hogy az államilag biztosított nyugdíj elegendő lesz a megélhetésükhöz, 42,2 százalékuk bár bízik abban, hogy lesz nyugdíjuk, de úgy gondolják, azt ki kell majd egészíteniük, azaz már most gondolnak az öngondoskodásra, további 30,6 százalékuk pedig már nem bízva az állami nyugdíjban tervezi, hogy saját megtakarításaira támaszkodva fog élni nyugdíjas korában. A válaszadók közel ötöde nyilatkozta, hogy „majd lesz valami”, nem bíznak sem az államilag biztosított nyugdíjban, sem az öngondoskodásban, azaz nem gondolnak még előre nyugdíjas korukra. Összességében a válaszadók közel fele (48,8 százalékuk) tehát nem tekint optimistán a jövőre, nem bíznak abban, hogy lesz államilag biztosított nyugdíjuk. Ez a szkeptikus hozzáállás inkább a fiatalokra volt jellemző, az idősebbek körében nagyobb arányban voltak azok, akik még bíznak az államilag biztosított nyugdíjban, de közöttük is vannak szkeptikusok, bár lényegesen alacsonyabb arányban. A bizalmatlanság oka minden bizonnyal az időtávban keresendő: a fiatal, 20 év körüli válaszadónak, akik még éppen csak beléptek a munkaerőpiacra, a nyugdíj még csak egy rendkívül távoli, homályos fogalom.

Mit gondol, miből fog megélni nyugdíjas korában?

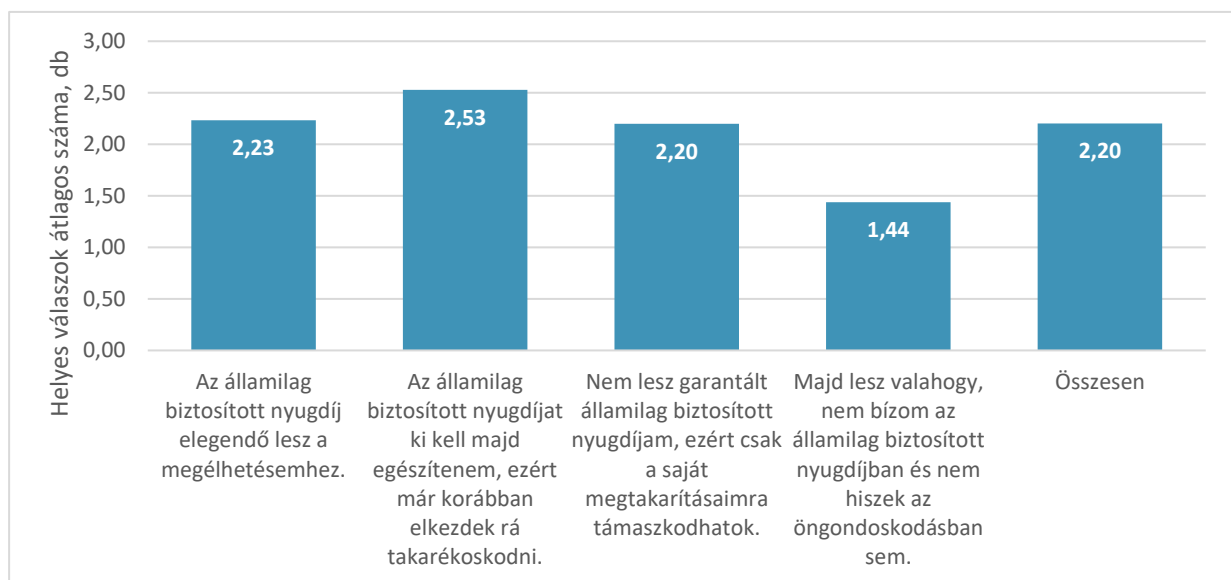

- Az államilag biztosított nyugdíj elegendő lesz a megélhetésemhez.
- Az államilag biztosított nyugdíjat ki kell majd egészítenem, ezért már korábban elkezdek rá takarékoskodni.
- Nem lesz garantált államilag biztosított nyugdíjam, ezért csak a saját megtakarításaimra támaszkodhatok.
- Majd lesz valahogy, nem bízom az államilag biztosított nyugdíjban és nem hiszek az öngondoskodásban sem.

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A különböző hozzáállásúak eredményeit összevetve a biztosítás és nyugdíj témakörben elért eredményekkel láthatjuk, hogy a „majd lesz valahogy” csoport tagjai teljesítettek a leggyengébben a teszten, ők az 5 tudásteszt kérdésből átlagosan 1,44 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni. Hozzájuk képest a legjobban azok teljesítettek, akik államilag biztosított nyugdíjuk mellett gondoltak az öngondoskodásra is, ők átlagosan 2,53 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni, míg a másik két csoport eredménye ehhez a csoporthoz közeli, de attól kicsit alacsonyabb eredményt értek el, amely tendencia a teljes tesztre is igaz, a „majd lesz valahogy” csoport tagjai érték el a teszten is a legalacsonyabb eredményt, átlagosan 9,6 darab kérdésre adtak helyes választ, míg az államilag biztosított nyugdíjukat kiegészítők átlagosan 17,07 darab kérdésre adtak helyes választ, messze meghaladva a teszt átlagos eredményét.

Biztosítás és nyugdíj témakörben elért eredmény nyugdíjjal kapcsolatos attitűd szerint, db

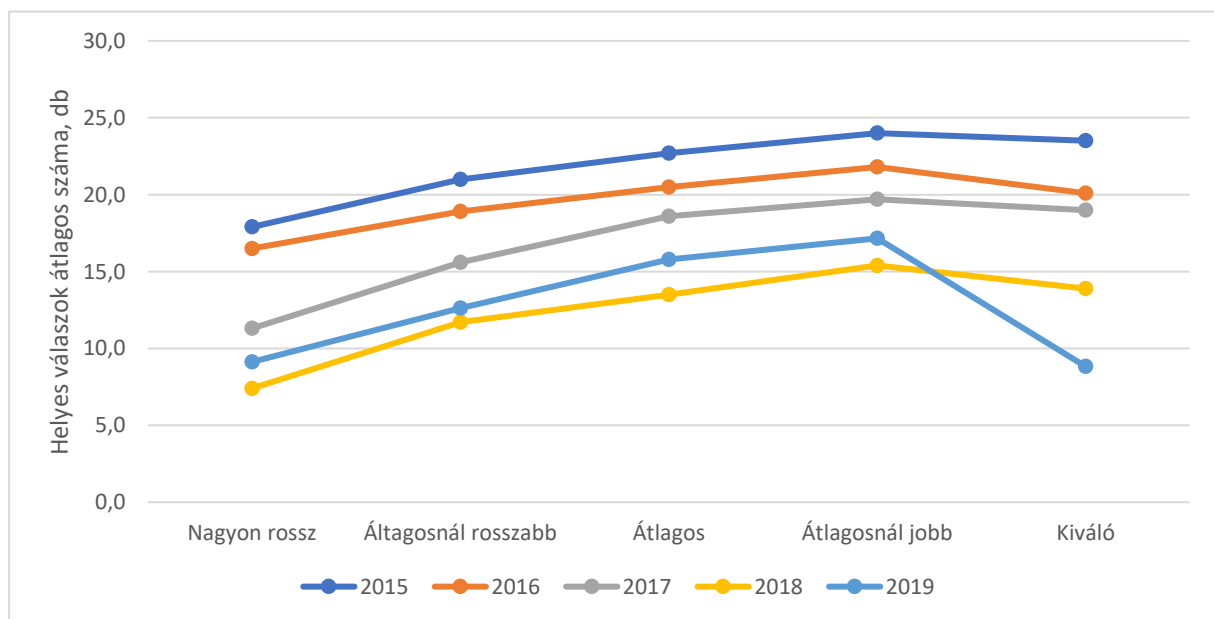
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Az öngondoskodással és nyugdíjjal kapcsolatos attitűdök tehát nagyban befolyásolhatják a teszten elért eredményt. A 2018-as és korábbi tesztekben is kiderült, hogy minél előbb elkezdünk takarékoskodni, annál tudatosabbak leszünk pénzügyeink terén is. A carpe diem hozzáállásúak minden évben alacsonyabb eredményeket érnek el a teszten, mint azok, akik szerint érdemes minél előbb elkezdni takarékoskodni, akár már az első rendszeres fizetéstől kezdve. A 2018-as teszten azok érték el a legmagasabb eredményt, akik már a legelső fizetéstől kezdve, de legkésőbb is a nyugdíj előtt 20 évvel elkezdnek takarékoskodni, azok viszont, akik soha nem akarnak félretenni, lényegesen kevesebb kérdésre tudtak helyes választ adni.

10. Saját pénzügyi tudás megítélése: a korábbi évekhez képest nincs változás

Az elmúlt évek felméréseiben -mind középiskolás, mind egyetemista, mind felnőtt lakosság tekintetében- megfigyelhető az a jelenség, hogy akik túlértékelik pénzügyi tudásukat, átlagosan rosszabbul teljesítenek, mint akik náluk eggyel kevésbé jobbra értékelik magukat. 2019-ben sem volt ez másként, viszont míg a korábbi években a saját pénzügyi tudásukat kiválóra értékelők csak körülbelül egy ponttal értek el alacsonyabb eredményt a magukat átlagosnál jobb pénzügyi tudásúnak megítélőknél, addig 2019-ben több, mint 8 pont a különbség az átlagosnál jobb (átlagos eredményük 17,16 pont) és kiváló (8,83 pont) megítélésűek között. A magukat kiváló pénzügyi tudásúaknak ítélők kivételével minden csoportban megfigyelhető az a jelenség, hogy az alacsonyabb önértékelésűek rosszabb eredményt is értek el a teszten, azonban 2018-hoz képest javulás figyelhető meg az eredményeikben, bár a 2017-es vagy korábbi eredményeket továbbra sem érik el.

Milyenek ítéli a pénzügyi ismereteit? Helyes válaszok száma a saját tudás megítélésének függvényében, db

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2015, 2016, 2017, 2018 és 2019 alapján

A túlzott magabiztosság a saját tudásban tehát a vélt és valós tudás egymástól való eltérését eredményezheti (azaz a valós tudás alacsonyabb, mint a vélt), ami megjelenik az egyes témaköröket külön vizsgálva is, míg az átlagos és átlagosnál jobb megítélésűek minden témakörben a legjobban teljesítettek, addig a magukat kiváló pénzügyi tudásúnak megítélők minden témakörben hasonlóan, sőt, még gyengébben is teljesítettek, mint a magukat nagyon rossz pénzügyi tudásúnak megítélők, ahogy az a lenti táblázatból is látható.

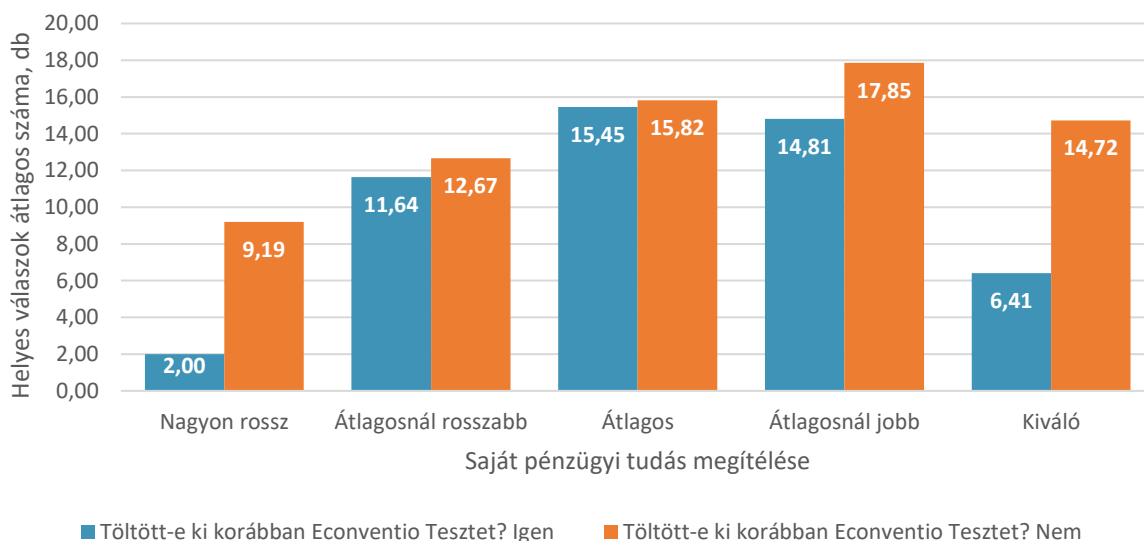
Helyesen megválaszolt kérdések átlagos száma a saját tudás megítélésének függvényében témakörönként és összesen, db

Témakör	Milyennek ítéli a pénzügyi ismereteit?				
	1	2	3	4	5
1. Általános pénzügyi ismeretek	1,63	2,24	3,05	3,19	1,77
2. Befektetés, megtakarítás	1,34	2,02	2,66	2,86	1,32
3. Hitelezés	1,21	1,51	1,75	2,09	1,27
4. Munka világa	1,62	2,18	2,81	3,07	1,75
5. Általános gazdasági ismeretek	1,76	2,51	3,16	3,50	1,90
6. Biztosítás, nyugdíj	1,58	2,17	2,36	2,44	0,82
Összesen	9,13	12,62	15,78	17,16	8,83

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Érdeemes lehet még összevetni a teszten elért eredményt azzal, hogy töltöttek-e ki a válaszadók korábbi tesztet. Feltételezéseink szerint a tesztet már korábban kitöltők jobb eredményt érhettek el a 2019-es teszten, mint azok, akik először találkoztak a tesztel, hiszen már tudták, milyen jellegű kérdésekkel és feladatokkal találkozhatnak. Meglepetésünkre minden önértékelési csoportban azok szerepeltek gyengébben, akik a tesztet már nem először töltötték ki, egyedül a saját pénzügyi tudásukat átlagosnak megítélők teljesítettek mindkét csoport esetén közel azonosan.

Töltött-e már ki korábban Econventio tesztet? Válaszadók átlagos teljesítménye a saját pénzügyi tudás megítélése alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

RÉSZLETES EREDMÉNYEK

Demográfia

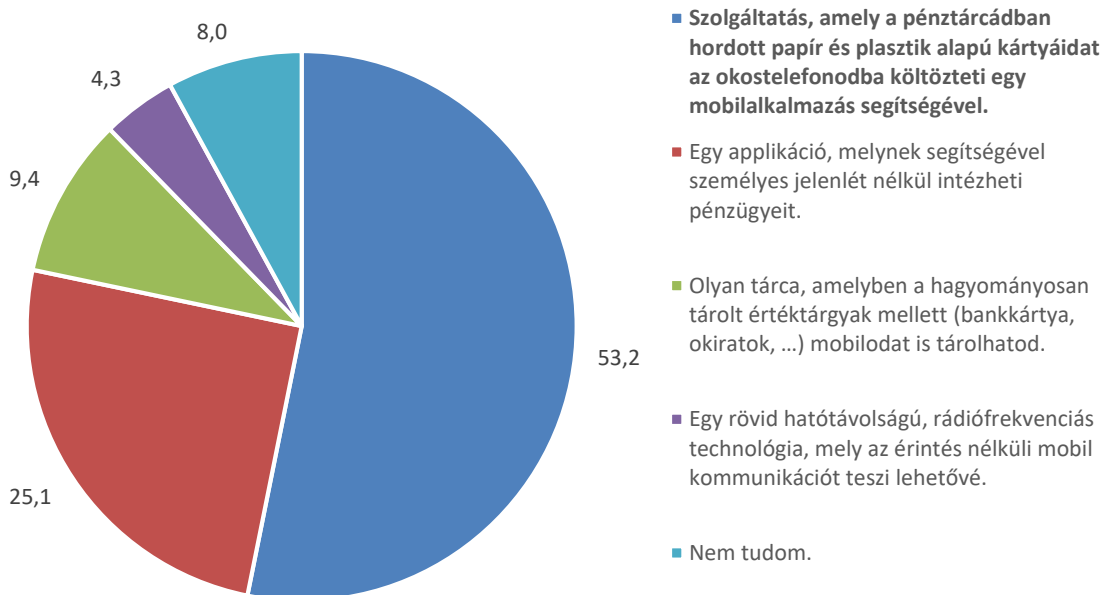
A tesztet 1986 felnőtt töltötte ki. Demográfiai jellemzőket tekintve a kitöltők 7,5 százaléka volt 20 év alatti, 9,9 százaléka 20 és 24 év közötti, 14,6 százaléka 25 és 29 év közötti, 23,8 százaléka 30 és 39 év közötti, 24 százaléka 40 és 49 év közötti, valamint a fennmaradó 20,3 százaléka 50 évnél idősebb. A mintába került felnőttek többsége nő, az ő arányuk 57,4 százalék, 42,6 százalék pedig férfi. A kitöltők legnagyobb arányban városokban élnek, az ő arányuk 33,8 százalék. Ezen túl a mintába kerültek 22,6 százaléka él megyei jogú városban, 28,2 százaléka községben, 11,3 százaléka nagyközségben, 2,5 százaléka tanyán és csupán 1,7 százaléka él a fővárosban. Megyei megoszlásukat tekintve a legtöbben Békés megyében laknak, a legkevesebben pedig Budapesten. A felnőttek többsége alkalmazott, ennek aránya 61,9 százalék. Emellett 12,3 százaléka vállalkozó, 9,5 százaléka még tanuló, 6,6 százaléka munkanélküli, 6,5 százaléka nyugdíjas és 3,2 százaléka nyugdíj mellett is dolgozó.

1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások

Az első kérdéscsoport a kitöltő felnőttek általános pénzügyi ismereteit mérte fel. Az első kérdés arra volt kíváncsi, hogy mi az a mobiltárca. A válaszadók 53,2 százaléka helyesen válaszolta meg a kérdést, tehát tudták, hogy a mobiltárca egy szolgáltatás, amely a papír- és plastik alapú kártyákat a mobiltelefonba költözteti egy alkalmazás segítségével. A válaszadó felnőttek negyede, 25,1 százaléka tévesen gondolta azt, hogy a mobiltárca egy alkalmazás, amellyel a pénzügyeit intézhetik. A résztvevők 13,7 százaléka jelölte meg a másik két helytelen választ helyesként és csupán a kitöltő felnőttek 8 százaléka adott „Nem tudom” választ a kérdésre.

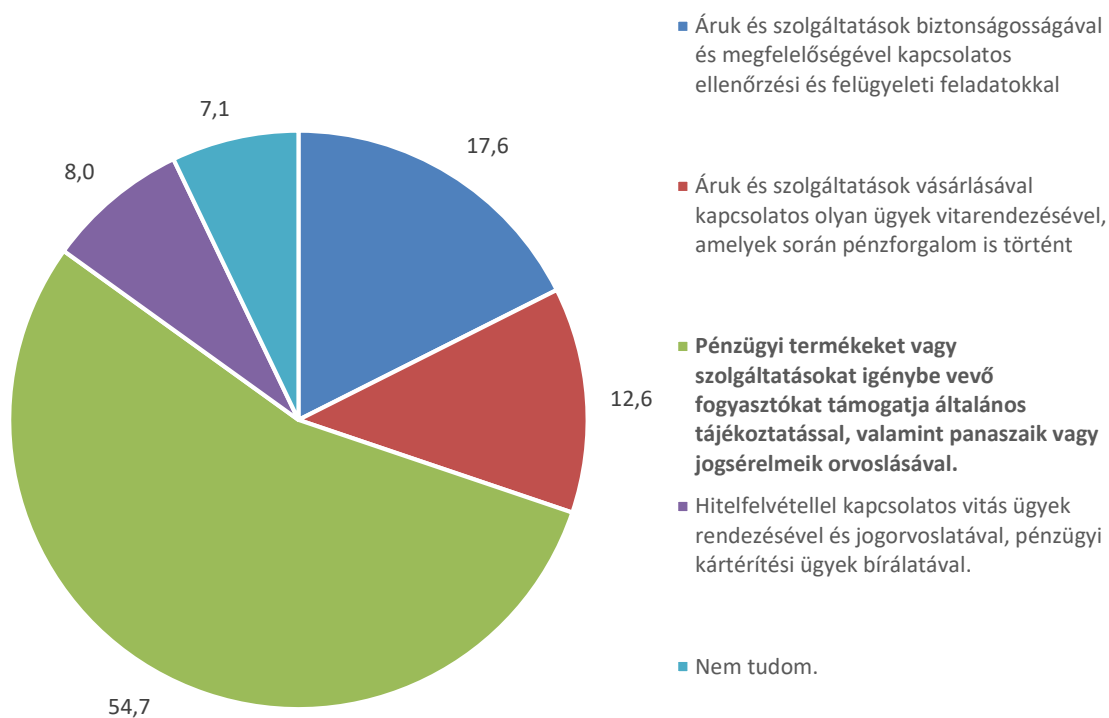
1. kérdés: Mi az a mobiltárca? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A válaszadó felnőttek több, mint fele, 54,7 százaléka jól válaszolt a 2. kérdésre, amely arra volt kíváncsi, hogy mivel foglalkozik a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja. A válaszadók 17,6 százaléka tévesen gondolta azt, hogy az áruk és szolgáltatások biztonságosságával és megfelelőségével kapcsolatos ellenőrzési és felügyeleti feladatokat látja el. A kitöltő felnőttek 20,6 százaléka a másik két helytelen választ jelölte meg helyesként, és mindösszesen 7,1 százalékuk nem tudta megválaszolni a kérdést.

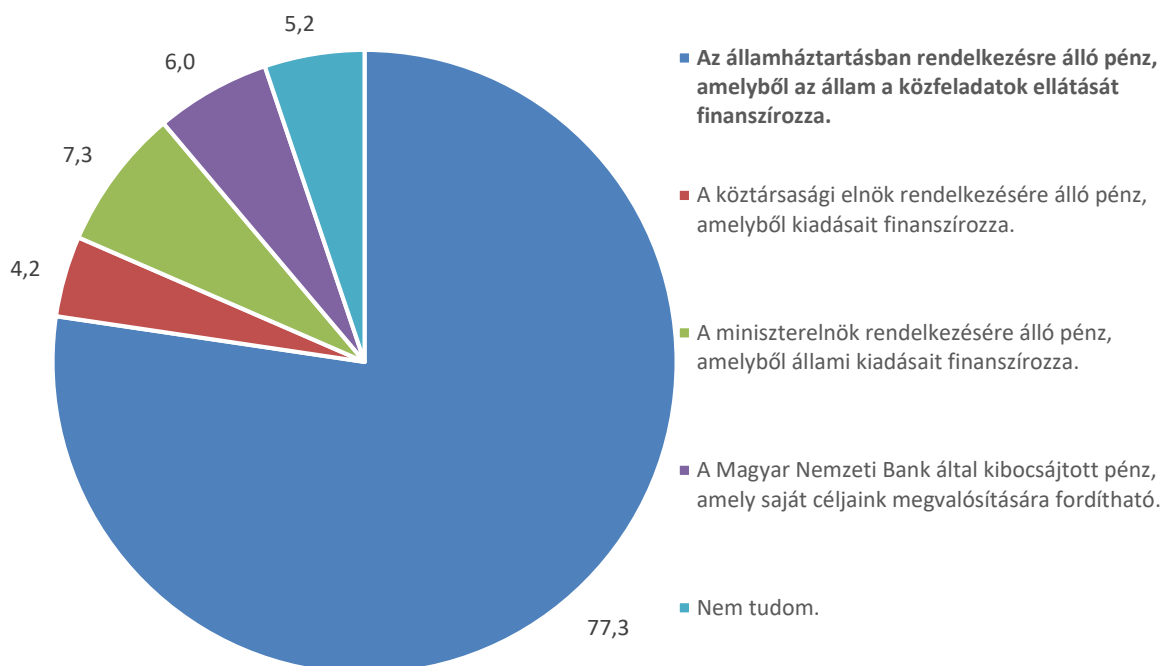
2. kérdés: Mivel foglalkozik a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör harmadik kérdése a közpénzről kérdezte a válaszadókat. A kitöltő felnőttek több, mint háromnegyede, pontosan 77,3 százaléka helyesen válaszolta meg a kérdést, tehát tudta, hogy a közpénz az államháztartásban rendelkezésre álló pénz, amelyből az állam a közfeladatok ellátását finanszírozza. 7,3 százalékuk úgy gondolta, hogy a közpénz a miniszterelnök rendelkezésére álló pénz, míg 4,2 százalékuk a köztársasági elnök rendelkezésére álló pénznek gondolta. A válaszadó felnőttek 6 százaléka tévesen jelölte meg helyes válaszként, hogy a közpénz a Magyar Nemzeti Bank által kibocsájtott pénz, amely a saját céljainak megvalósítására fordítható. A válaszadók csupán 5,2 százaléka jelölte meg a „Nem tudom” választ.

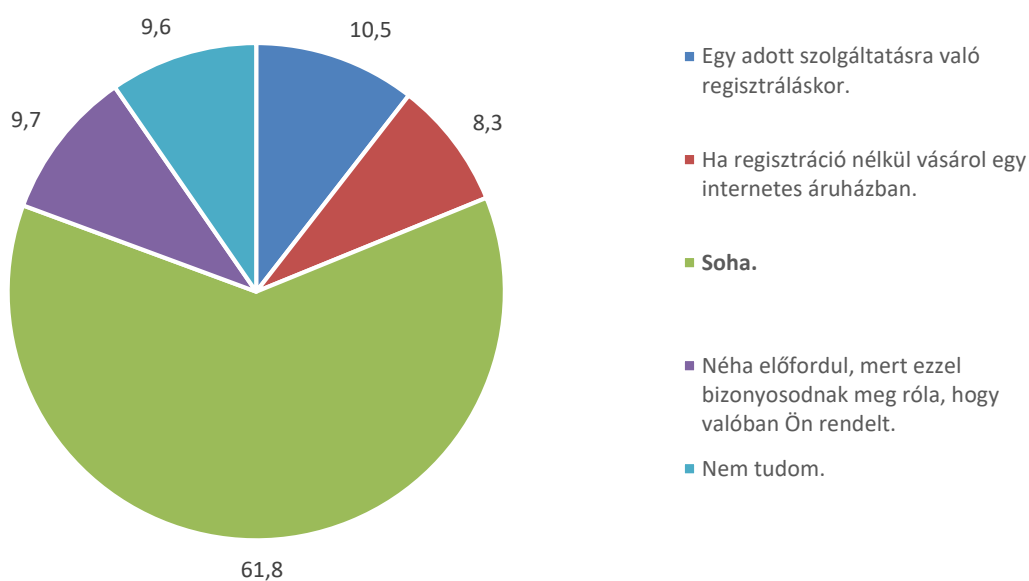
3. kérdés: Mi a közpénz? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör negyedik kérdése így hangzott: „Mikor kérik el a megbízható internetes áruházak az Ön bankkártya adatait e-mailben?” A helyes válasz, hogy soha. A válaszadó felnőttek 61,8 százaléka meg tudta helyesen válaszolni a kérdést. A helytelen válaszok között közel azonosan oszlottak meg a válaszok. A kitöltő felnőttek 10,5 százaléka úgy gondolta, hogy egy adott szolgáltatásra való regisztráláskor elkérhetik e-mailben a bankkártya adatokat az internetes áruházak. A másik két helytelen választ a válaszadók 9,7 százaléka, illetve 8,3 százaléka gondolta helyesnek. A kérdőívet kitöltő felnőttek 9,6 százaléka nem tudta megválaszolni a 4. kérdést.

4. kérdés: Mikor kérik el a megbízható internetes áruházak az Ön bankkártya adatait e-mailben? Válaszok megoszlása, %

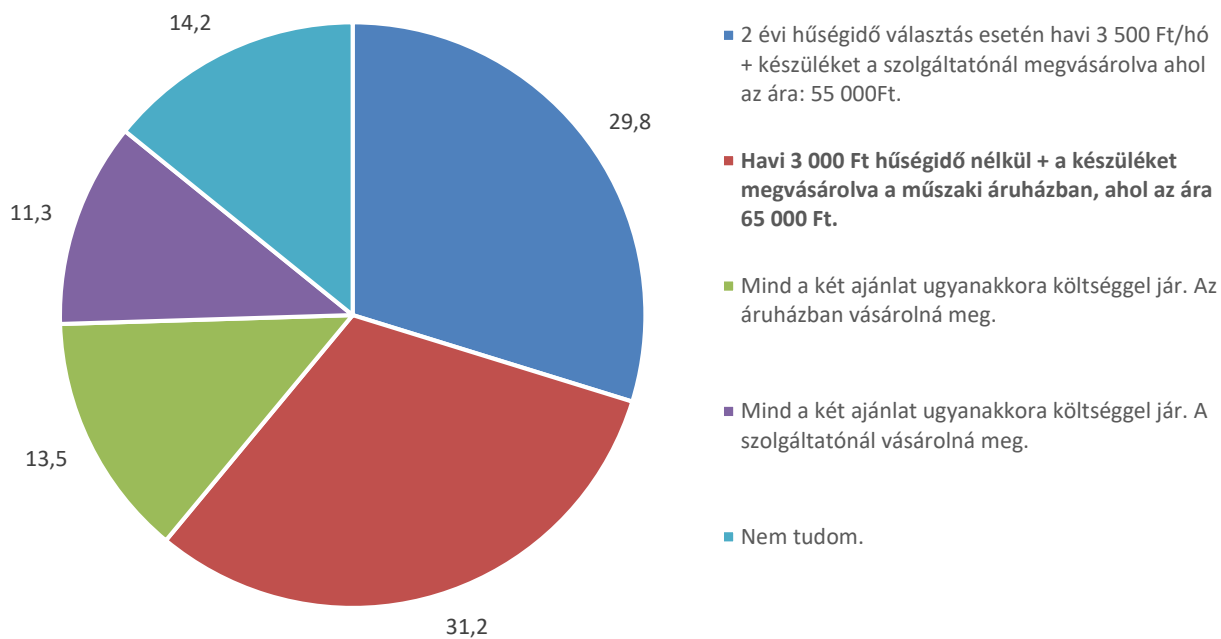

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Minden témakör tartalmaz számítási feladatot. Az 5. kérdés arra kíváncsi, hogy új telefon vásárlása esetén pénzügyi szempontból a szolgáltatónál vagy kártyafüggetlenként, egy műszaki áruházban éri meg jobban megvásárolni az új készüléket. A válaszadó felnőttek kicsit kevesebb, mint egyharmada, 31,2 százaléka tudta helyesen megválaszolni a kérdést. A második leggyakoribb válasz a 2 év hűségidő választása és a készülék szolgáltatónál való megvásárlása volt. A válaszadók 24,8 százaléka szerint, mind a két ajánlat ugyanakkora költséggel jár, 13,5 százalékuk az áruházban vásárolná meg az új telefont, míg 11,3 százalékuk a szolgáltatónál. A kitöltő felnőttek 14,2 százaléka a „Nem tudom” válaszlehetőséget jelölte meg.

5. kérdés: Új telefont szeretne vásárolni. A kiszemelt telefont megveheti a szolgáltatójánál, illetve kártyafüggetlenként az egyik műszaki áruházban. Melyik ajánlattal jár jobban pénzügyi szempontból? Válaszok megoszlása,

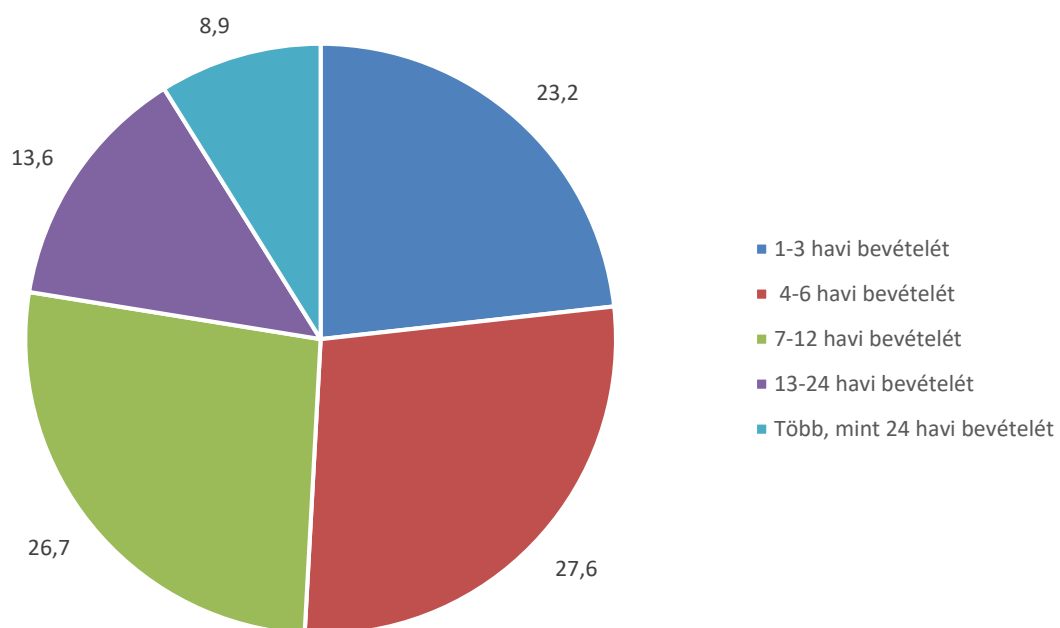
%

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Minden témakör tartalmaz attitűd-kérdéseket, amelyekre nem létezik helyes válasz, csak arra kíváncsi, hogy hogyan vélekednek a válaszadó felnőttek bizonyos kérdésekben. Ebben a témakörben két attitűd-kérdés található. Az első kérdés így hangzott: „Véleménye szerint egy család legfeljebb hány havi nettó bevételét költse autóvásárlásra?” A válaszadók közel negyede 1-3 havi bevételét, 27,6 százaléka 4-6 havi bevételét, míg 26,7 százaléka 7-12 havi bevételét költené autóvásárlásra. Összesen a kitöltő felnőttek 22,5 százaléka fordítaná több, mint egy éves nettó bevételét arra, hogy autót vásároljon.

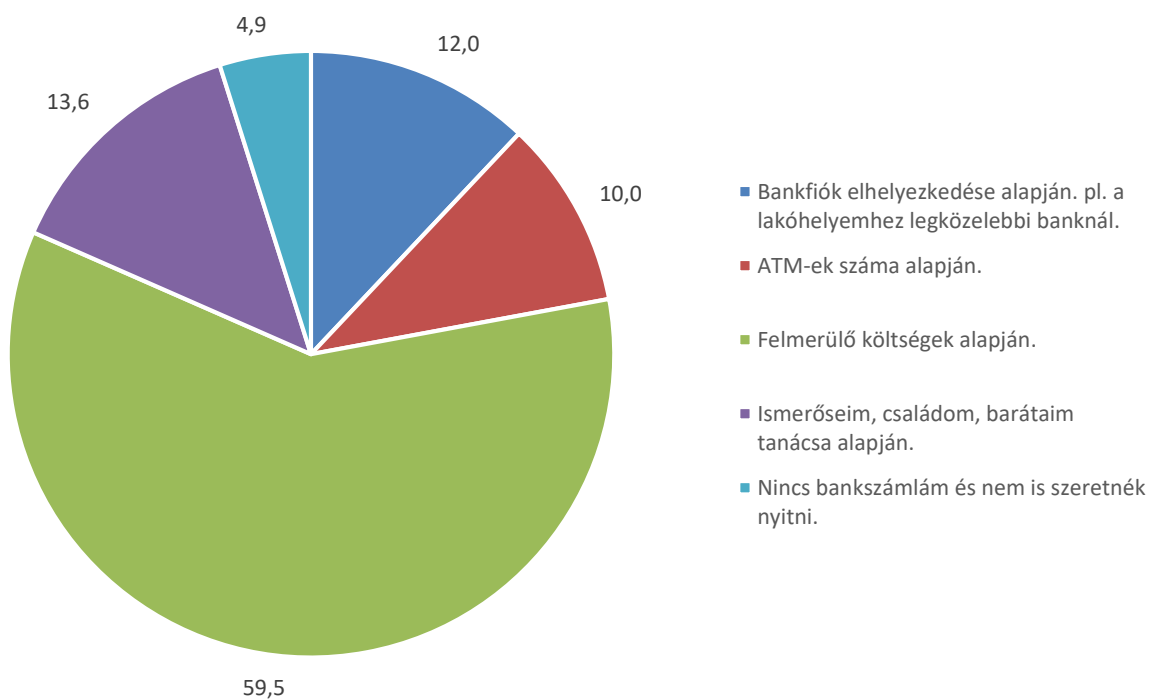
6. kérdés: Véleménye szerint egy család legfeljebb hány havi nettó bevételét költse autóvásárlásra? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör utolsó kérdése szintén attitűd-kérdés, amely azt akarta felmérni, hogy a válaszadó felnőttek mi alapján választanak bankot, ha bankszámlát szeretnének nyitni. A válaszok alapján kiderül, hogy a kitöltők több mint fele, 59,5 százaléka a felmerülő költségeket tartja a legfontosabb szempontnak. A második leggyakoribb válasz szerint a válaszadók 13,6 százaléka az ismerősök, családok, barátok tanácsai alapján döntenek, míg 12 százaléknak az a legfontosabb, hogy hol helyezkedik el a bankfiók. Csupán 10 százaléknak az ATM-ek száma alapján választana bankot bankszámlanyitáshoz és mindösszesen 4,9 százaléknak válaszolta azt, hogy nincs bankszámlája és nem is szeretne nyitni.

7. kérdés: Bankszámlanyitáshoz mi alapján választana bankot? Válaszok megoszlása, %

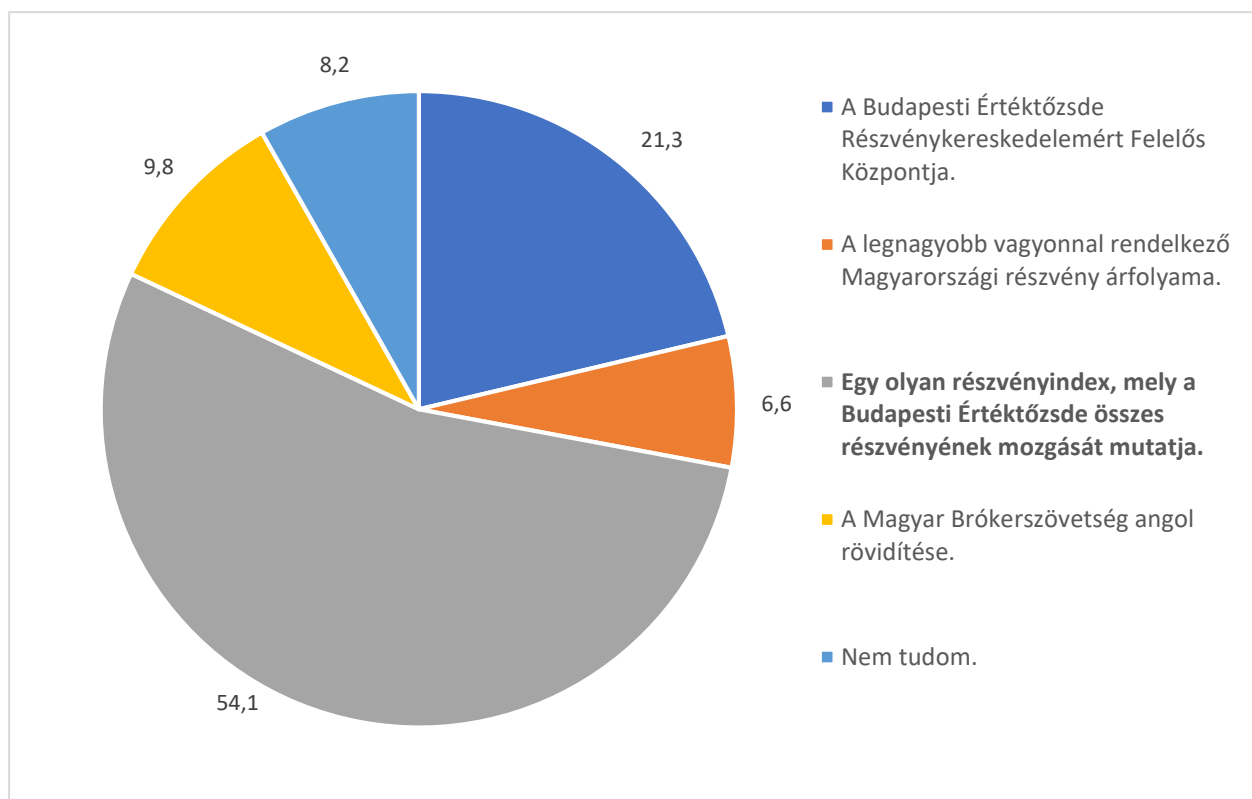

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

2. Befektetések és megtakarítás

A második témakör a felnőttek megtakarításokkal és befektetésekkel kapcsolatos ismereteit és attitűdjeit vizsgálta. A kérdőív nyolcadik kérdése arra volt kíváncsi, hogy a megkérdezettek tudják-e, mi az a BUX. A válaszadók többsége, 54,1 százaléka helyes választ adott, miszerint a BUX egy olyan részvényindex, mely a Budapesti Értéktőzsde összes részvényének mozgását mutatja. 21,3 százalékuk tudta, hogy a Budapesti Értéktőzsdéhez kapcsolódik, de nem volt tisztában a pontos jelentésével.

8. kérdés: Mi az a BUX? Válaszok megoszlása, %

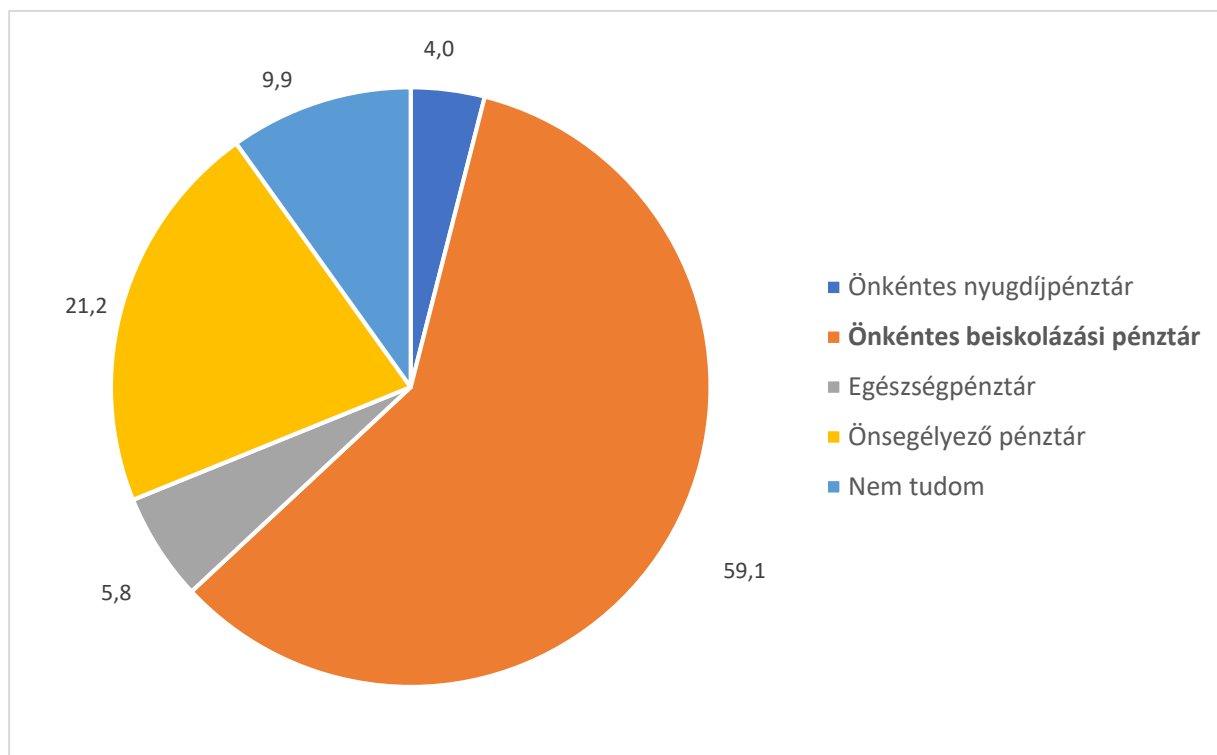

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör második kérdése arra volt kíváncsi, hogy melyik a nem létező önkéntes pénztár típus. A válaszadók többsége, 59,1 százaléka ismét jó megoldást mondott, ugyanis Önkéntes beiskolázási pénztár nincs. 21,2 százalékuk gondolta úgy, hogy Önszegélyező pénztár nincs, 4 százalékuk válaszolt úgy, hogy Önkéntes nyugdíjpénztár nincs, 5,8 százalékuk gondolta úgy, hogy Egészségpénztár nem létezik és emellett 9,9 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésre.

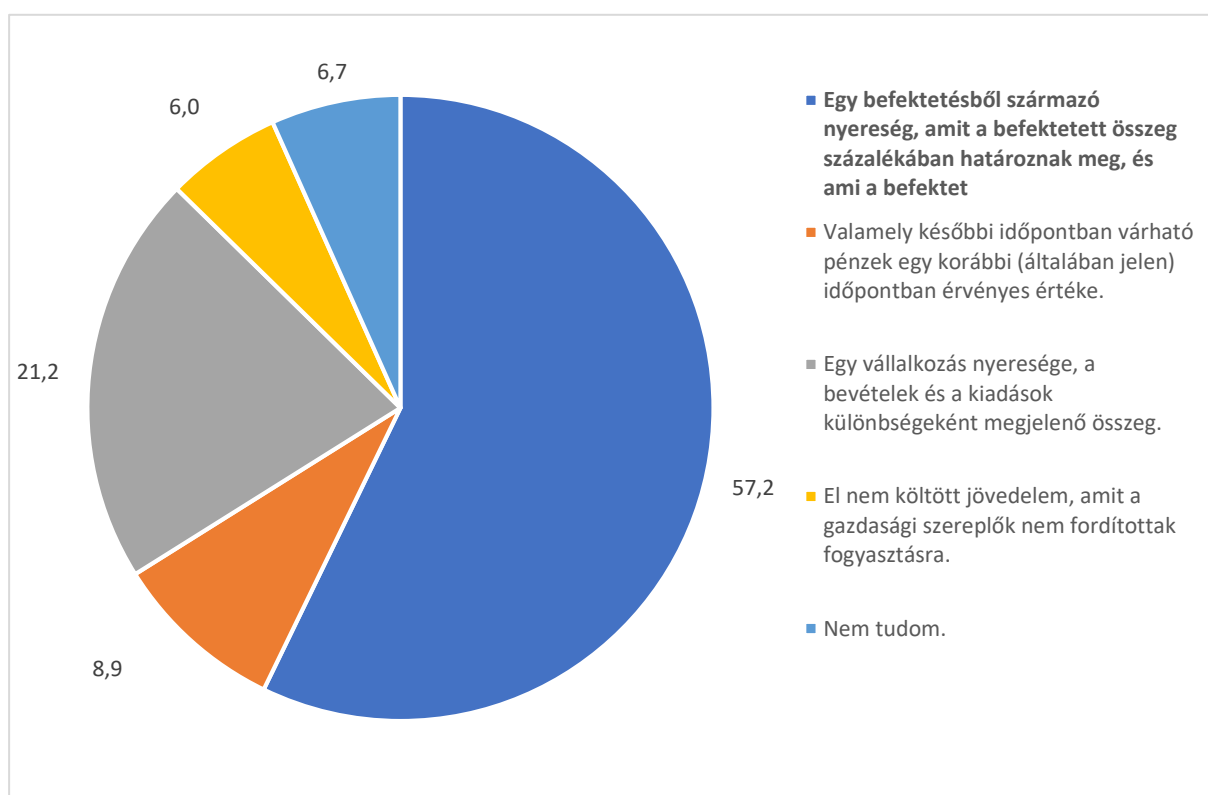
9. kérdés: Melyik a nem létező önkéntes pénztár típus? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör harmadikként arra volt kíváncsi, hogy a megkérdezettek tudják-e, hogy mi az a hozam. A hozam az egy befektetésből származó nyereség, amit a befektetett összeg százalékában határoznak meg, és ami a befektetés megtérülését mutatja meg. Ezt a megkérdezettek több, mint fele el is találta, az ő arányuk 57,2 százalék. A kérdésre a felnőttek 6,7 százaléka nem tudott válaszolni, nagy arányuk, 21,2 százalékuk gondolta úgy, hogy a hozam az egy vállalkozás nyeresége, a bevételek és a kiadások különbségeként megjelenő összeg. 8,9 százalékuk szerint valamely későbbi időpontban várható pénzek egy korábbi (általában jelen) időpontban érvényes értéke. A fennmaradó 6 százalék szerint a hozam az az el nem költött jövedelem, amit a gazdasági szereplők nem fordítottak fogyasztásra.

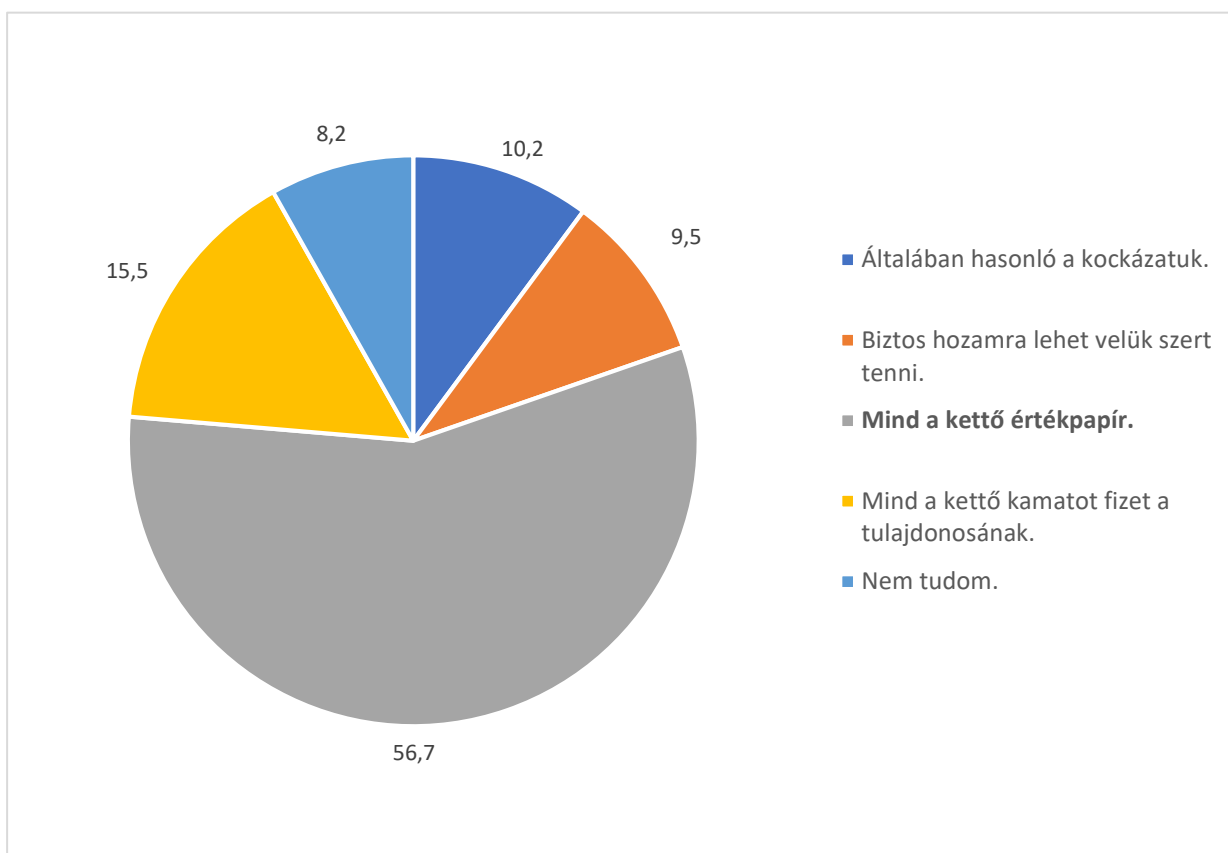
10. kérdés: Mi az a hozam? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A kérdőív tizenegyedik és a témakör negyedik kérdése arra vonatkozott, hogy vajon mi a közös az államkötvényben és a részvényekben. A megkérdezettek többsége (56,7 százaléka) ismét jó megoldást jelölt be, miszerint az a közös a kettőben, hogy mindkettő értékpapír. 8,2 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésre. Ezen kívül 15,5 százalékuk gondolta úgy, hogy mind a kettő kamatot fizet a tulajdonosának, 10,2 százalékuk szerint a kockázatuk általában hasonló, valamint 9,5 százalékuk jelölte azt, hogy biztos hozamra lehet velük szert tenni.

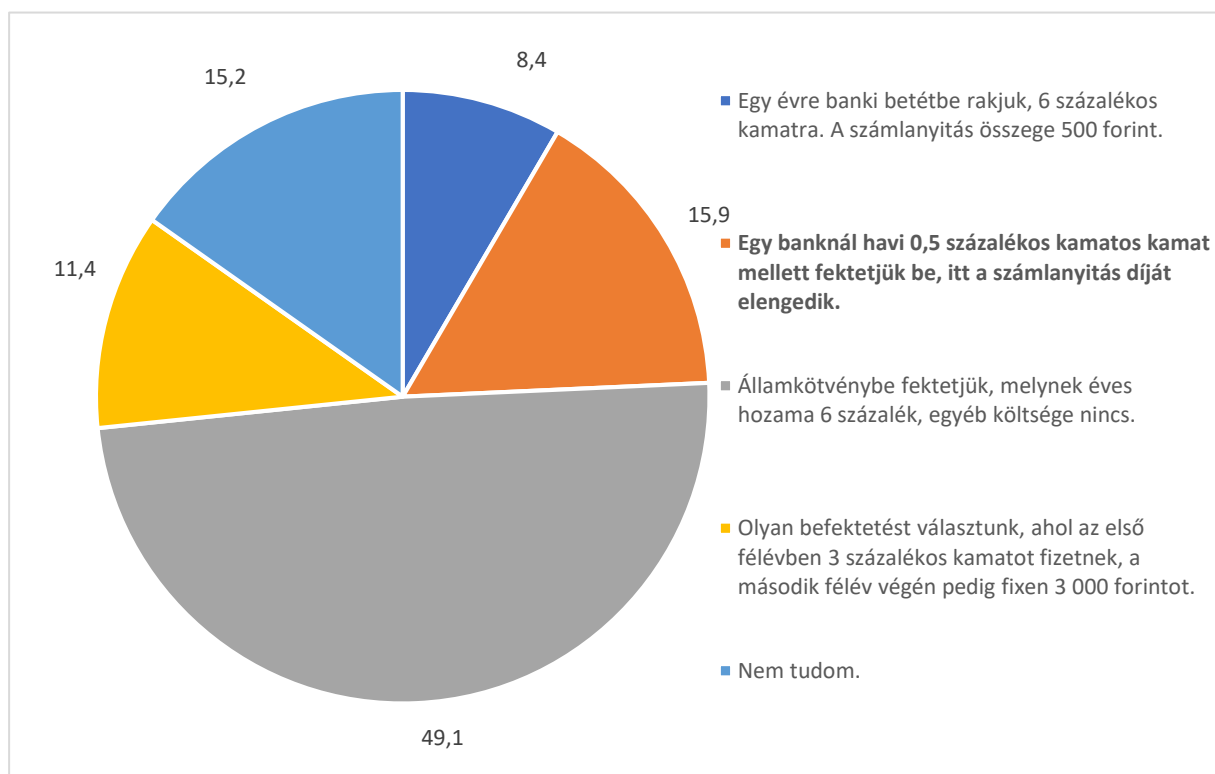
11. kérdés: Mi a közös az államkötvényben és a részvényekben? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Ennek a témakörnek az ötödik kérdése egy számításos feladat volt, mely arra vonatkozott, hogy ha befektetünk 100000 forintot egy évre, akkor melyik befektetés hozama lenne a legnagyobb. 4 féle lehetőség közül és egy „nem tudom” lehetőség közül választhattak a megkérdezettek. A legnagyobb hasznot akkor érhetjük el, ha ezt az összeget egy banknál fektetjük be havi 0,5 százalékos kamatos kamat mellett, számlanyitási díj elengedése mellett. A helyes választ a megkérdezettek csupán 15,9 százaléka találta el. A mintába kerültek legnagyobb hányada, 49,1 százaléka úgy gondolta, hogy akkor érhetik el a legnagyobb hozamot, ha olyan állampapírba fektetnek, melynek éves hozama 6 százalék. Ezen felül 11,4 százalék választotta azt a befektetési lehetőséget, ahol az első félévben 3 százalékos kamatot fizetnek, a második félév végén pedig fixen 3000 forintot. 8,4 százalék szerint akkor tudunk legnagyobb hozamot elérni, ha egy évre banki betétbe rakjuk, mely 6 százalékos kamatot ígér, azonban emellett még van 500 forintos számlanyitási díj is. 15,2 százalék nem tudott válaszolni erre a kérdésre.

12. kérdés: 100 000 forintot fektetünk be egy évre. Melyik befektetés hozama a legnagyobb? Válaszok megoszlása, %

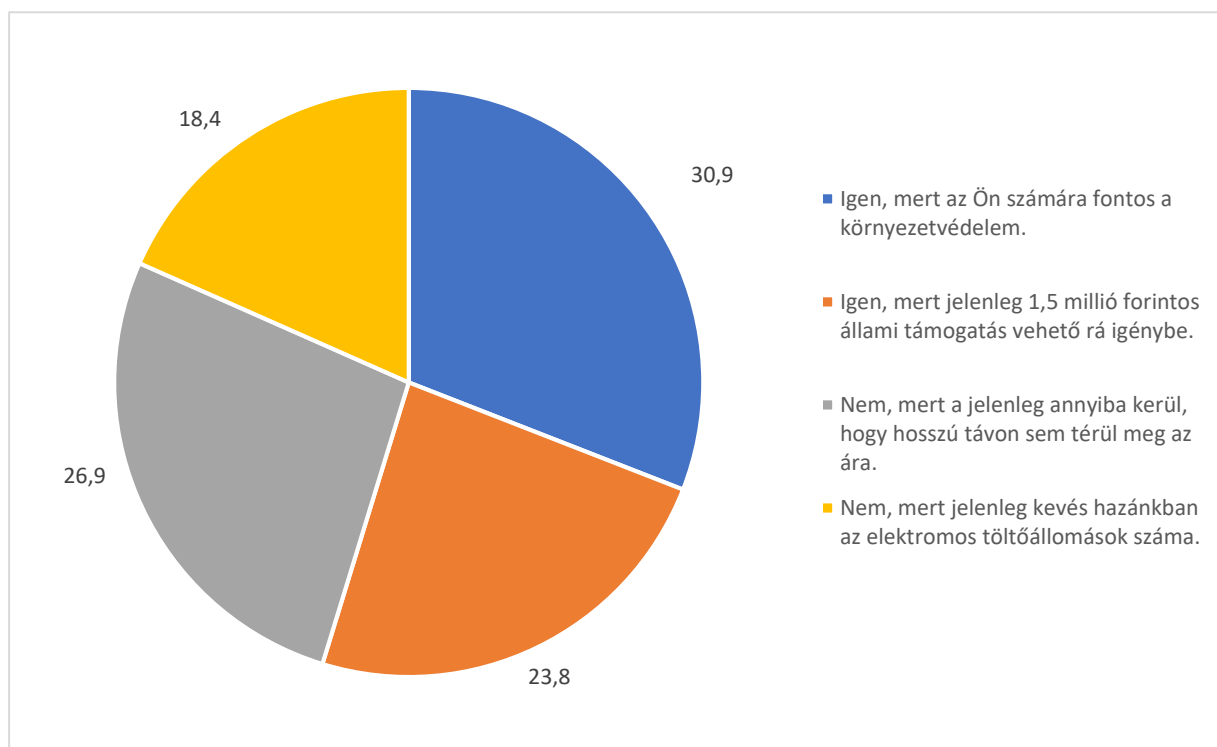

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör utolsó két kérdése a válaszadók attitűdjére vonatkozott. Elsőként a kérdőív tizenharmadik kérdése arra volt kíváncsi, hogy vásárolna-e elektromos autót. A válaszadók közel egyharmada (30,9 százaléka) azt válaszolta, hogy igen, mert számukra fontos a környezetvédelem. Emellett 23,8 százalékuuk szintén igennel

válaszolt a kérdésre, de számukra az 1,5 millió forintos állami támogatás volt a vonzóbb lehetőség. A fennmaradó 45,3 százalék nemmel válaszolt a kérdésre, melyből 26,9 százalék amiatt döntött így, mert jelenleg annyiba kerül, hogy hosszú távon sem térülne meg az ára. A többi 23,8 százalék pedig azért nem szeretne elektromos autót vásárolni, mert jelenleg hazánkban kevés az elektromos töltőállomások száma.

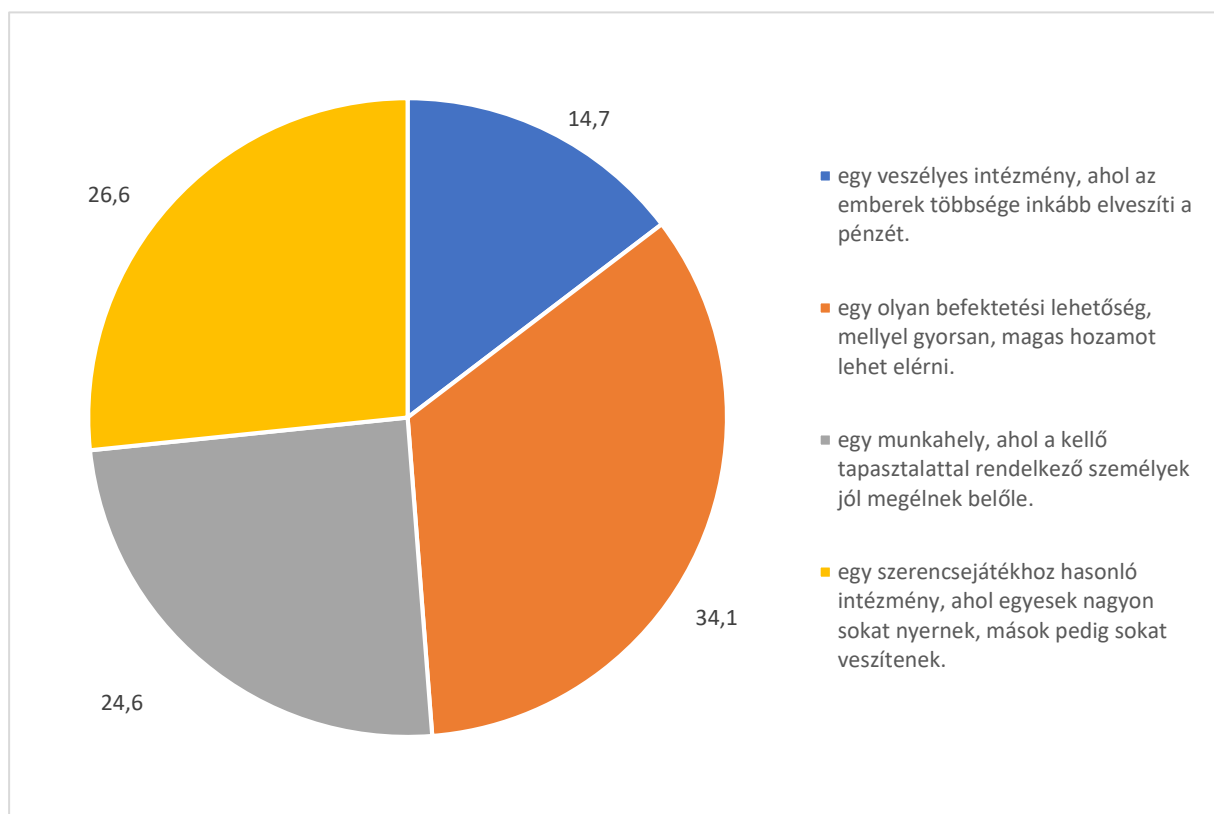
13. kérdés: Vásárolna-e elektromos autót? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör második attitűdkérdése a válaszadók tőzsdéről alkotott véleményére volt kíváncsi. A felnőttek több, mint egyharmada (34,1 százalék) szerint a tőzsde egy olyan befektetési lehetőség, mellyel gyorsan, magas hozamot lehet elérni. 26,6 százaléka szerint a tőzsde egy szerencsejátékhoz hasonló intézmény, ahol egyesek nagyon sokat nyernek, mások pedig sokat veszítenek. 24,6 százaléka úgy gondolta, hogy a tőzsde az egy munkahely, ahol a kellő tapasztalattal rendelkező személyek jól megélnek belőle. Emellett 14,7 százalék egy veszélyes intézménynek tartja a tőzsdét, ahol az emberek többsége inkább elveszíti a pénzét.

14. kérdés: Véleménye szerint a tőzsde... Válaszok megoszlása, %

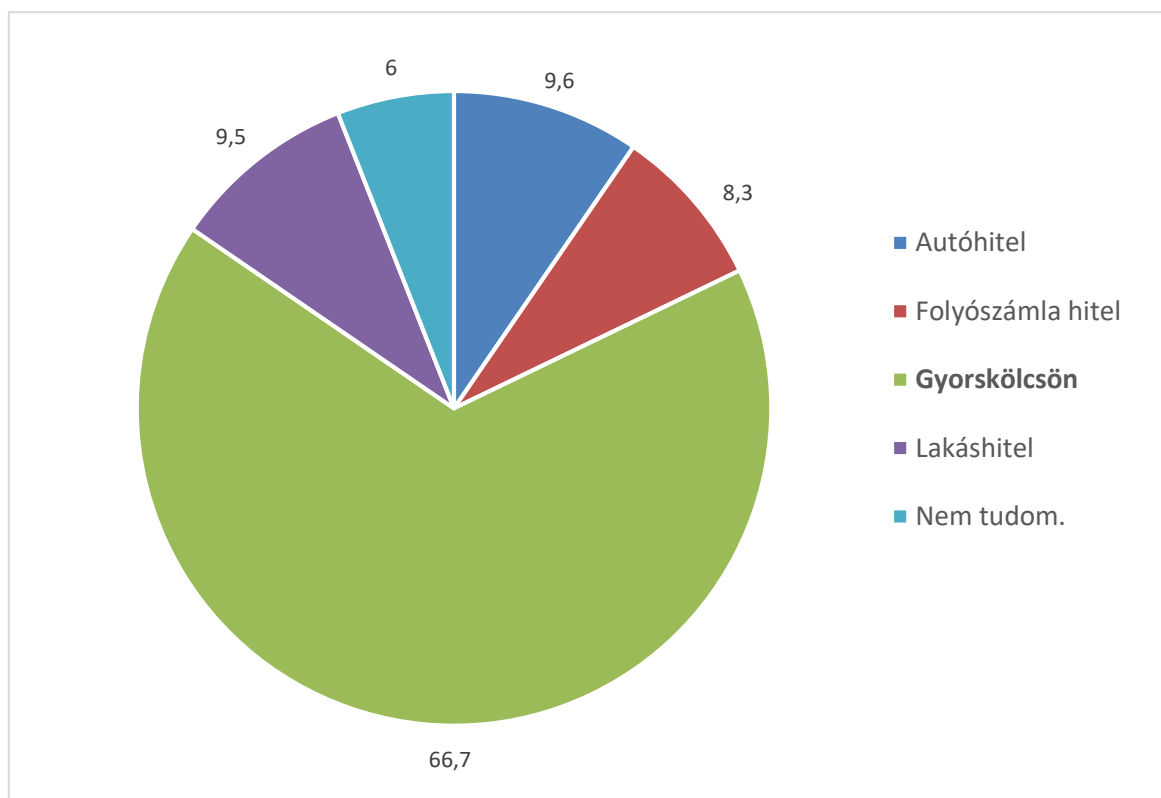

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

3. Hitelezés

A harmadik témakör kérdései a megkérdezett felnőttek hitelezéssel kapcsolatos ismereteire, attitűdjeire vonatkozóan nyújtottak rálátást. A kérdőív tizenötödik kérdése arra kereste a választ, hogy a megadott pénzügyi megoldások közül (autóhitel, folyószámlahitel, gyorskölcsön, lakáshitel) jellemzően melyik rendelkezik a legmagasabb kamattal. A kitöltők körülbelül kétharmada, 66,7% helyesen választotta ki a gyorskölcsönt, míg a másik három lehetőség között nagyjából egyenlő arányban oszlottak meg a válaszok. A válaszadók 9,6%-a az autóhitelnek, 9,5%-uk a lakáshitelnek, 8,3%-uk pedig a folyószámla hitelnek tulajdonította a legmagasabb kamatot.

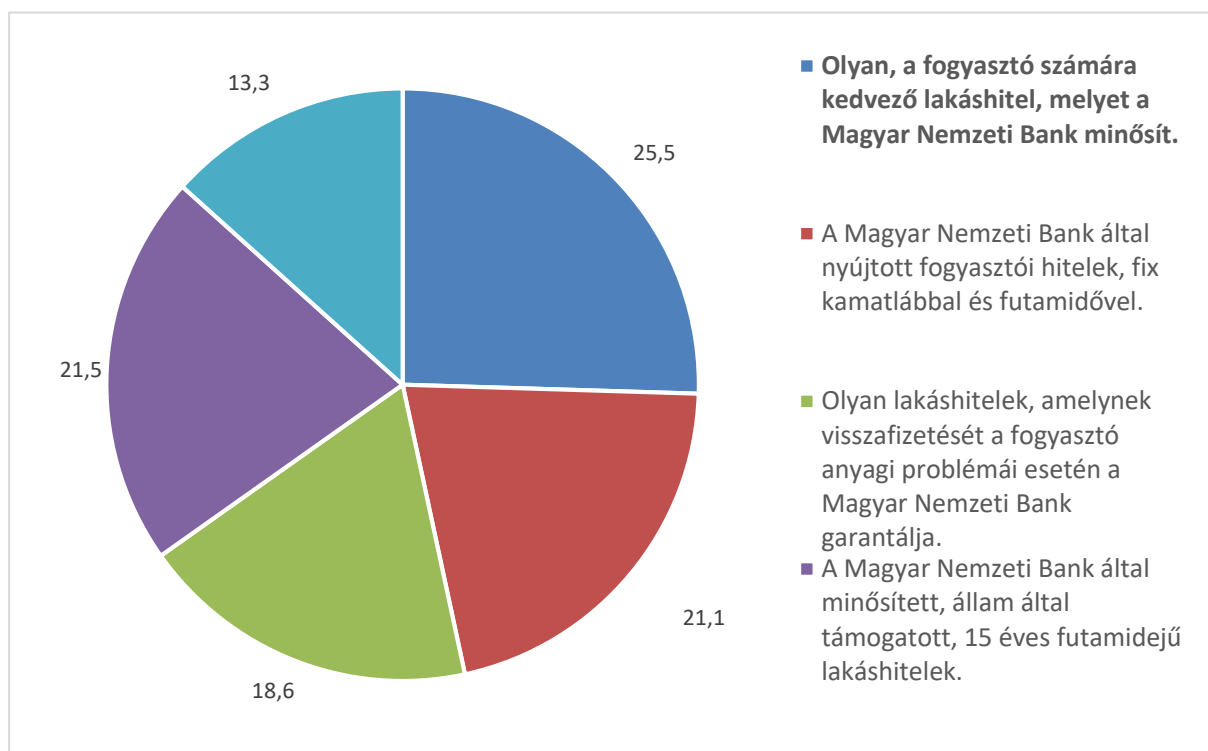
15. kérdés: Jellemzően melyik hitelnek legmagasabb a kamata? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör második, és egyben a kérdőív tizenhatodik kérdése a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitelről kérdezte a kitöltőket. Meglehetősen alacsony arányban, a megkérdezettek alig több mint negyedétől (25,5%) érkezett helyes válasz, azaz a fent említett pénzügyi eszköz nem más, mint „olyan, a fogyasztó számára kedvező lakáshitel, melyet a Magyar Nemzeti Bank minősít”. Az előző kérdésre érkezett válaszokhoz hasonlóan jelen esetben is a maradék három lehetőség között közel azonosan oszlottak meg a válaszadók. Így a kitöltők 21,5%-a gondolta úgy, hogy a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitelek „a Magyar Nemzeti Bank által minősített, állam által támogatott, 15 éves futamidejű lakáshitelek”, míg 21,1% szerint a kérdésben szereplő pénzügyi termékek tulajdonképpen „a Magyar Nemzeti Bank által nyújtott fogyasztói hitelek, fix kamatlábbal és futamidővel”. A megkérdezettek 18,6%-a pedig azt a választ adta, hogy a szóban forgó szolgáltatások „olyan lakáshitelek, amelynek visszafizetését a fogyasztó anyagi problémái esetén a Magyar Nemzeti Bank garantálja”.

16. kérdés: Mi a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel? Válaszok megoszlása, %

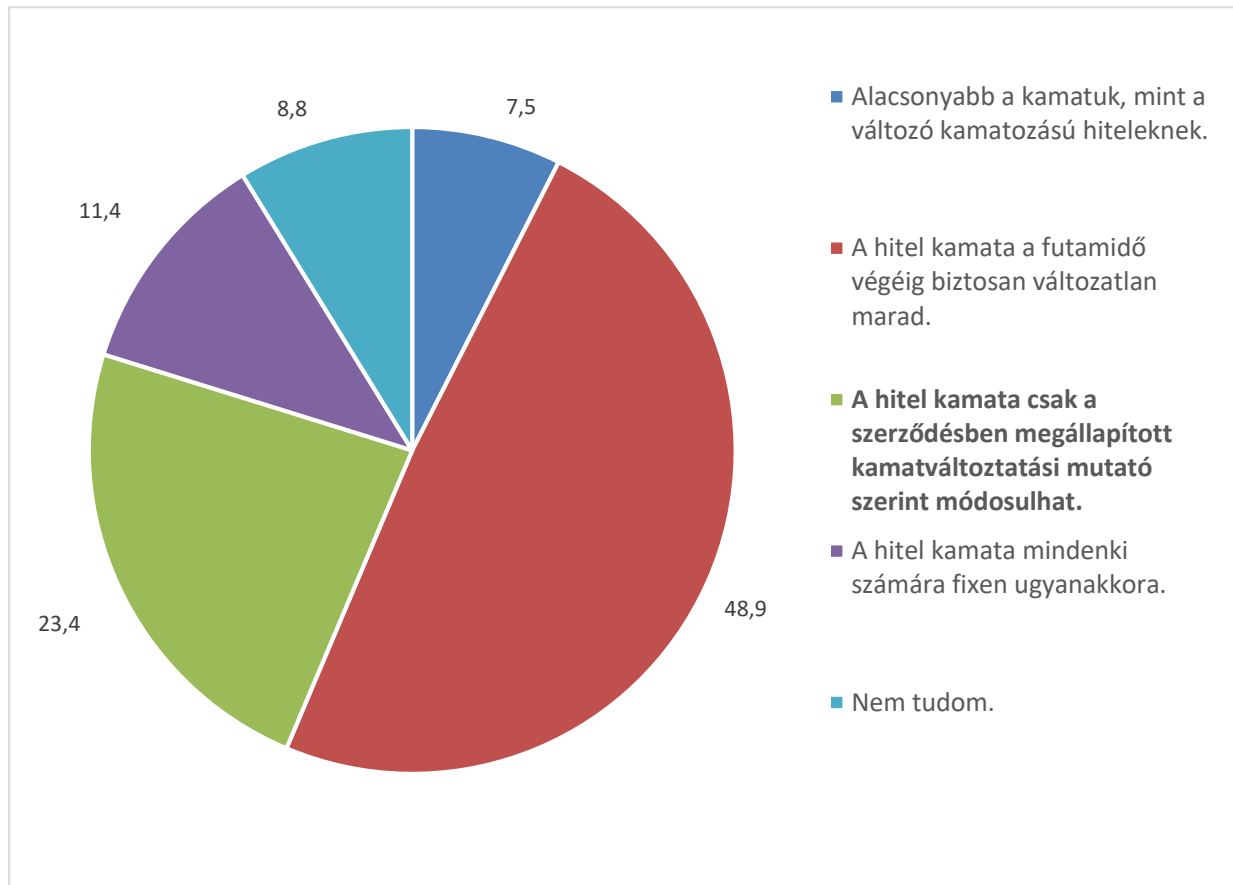
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A kérdőív tizenhetedik kérdésében a kitöltőknek a fix kamatozású hitelekre vonatkozó igaz állítást – mi szerint annak „kamata csak a szerződésben megállapított kamatváltoztatási mutató szerint módosulhat” – kellett kiválasztaniuk négy alternatíva közül. Ez a válaszadók 23,4%-ának sikerült. A megkérdezettek csaknem fele (48,9%)

úgy vélte, hogy a fent említett kölcsön „kamata a futamidő végéig biztosan változatlan marad”. 11,4% szerint a fix kamatozású hitel kamata „mindenki számára fixen ugyanakkora”, illetve mindössze a megkérdezettek 7,5%-a gondolt arra, hogy a szóban forgó pénzügyi termékeknek „alacsonyabb a kamatuk, mint a változó kamatozású hiteleknek”.

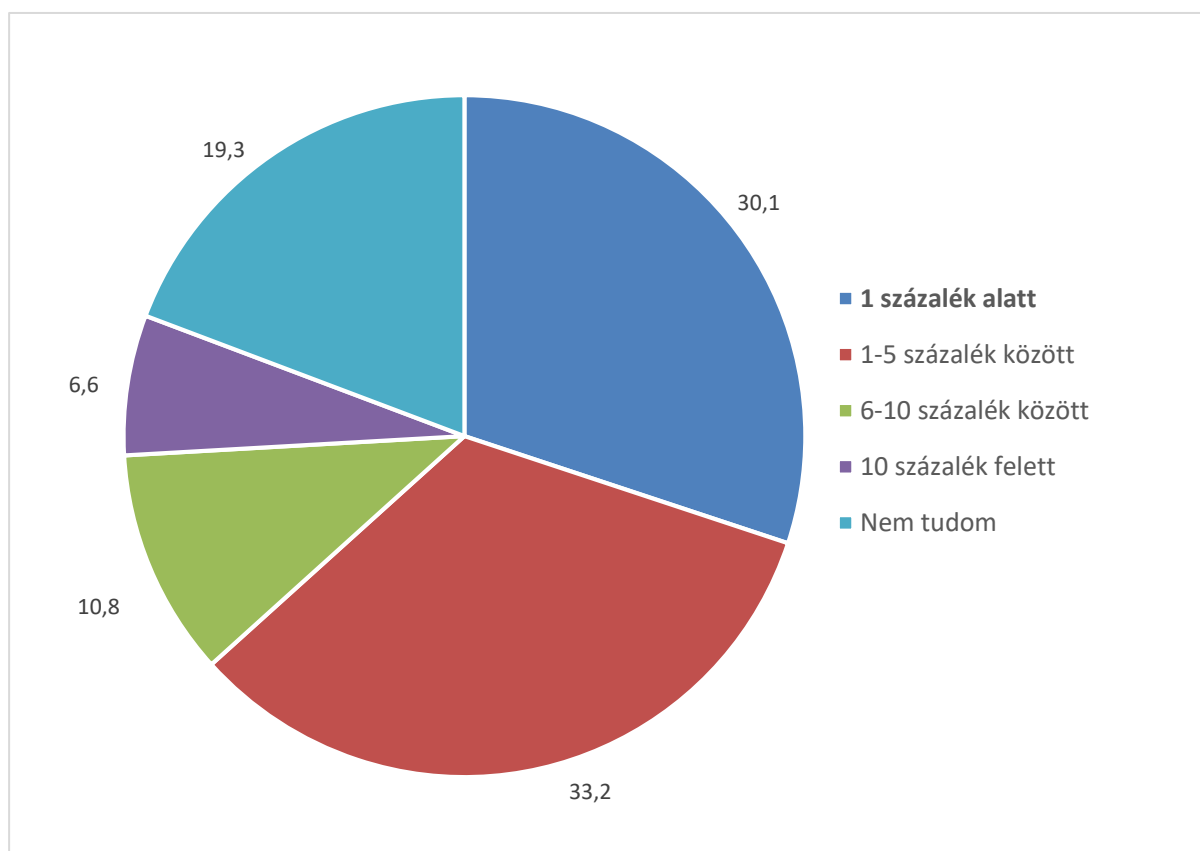
17. kérdés: Melyik állítás igaz a fix kamatozású hitelekre? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A blokk negyedik kérdése a 2016 májusa és 2019 februárja közötti jegybanki alapkamatra volt kíváncsi. Ennek 1 százalék alatti értékét a válaszadók 30,1%-a találta el. Ennél valamivel többen, a kitöltők 33,2%-a becsülte ugyanezt 1 és 5 százalékos érték közé. 6 és 10% közötti értékűnek az adott időszakra jellemző jegybanki alapkamatot a válaszadók 10,8%-a vélte, míg 6,6%-uk ugyanezt 10 százalék feletti értékűnek gondolta.

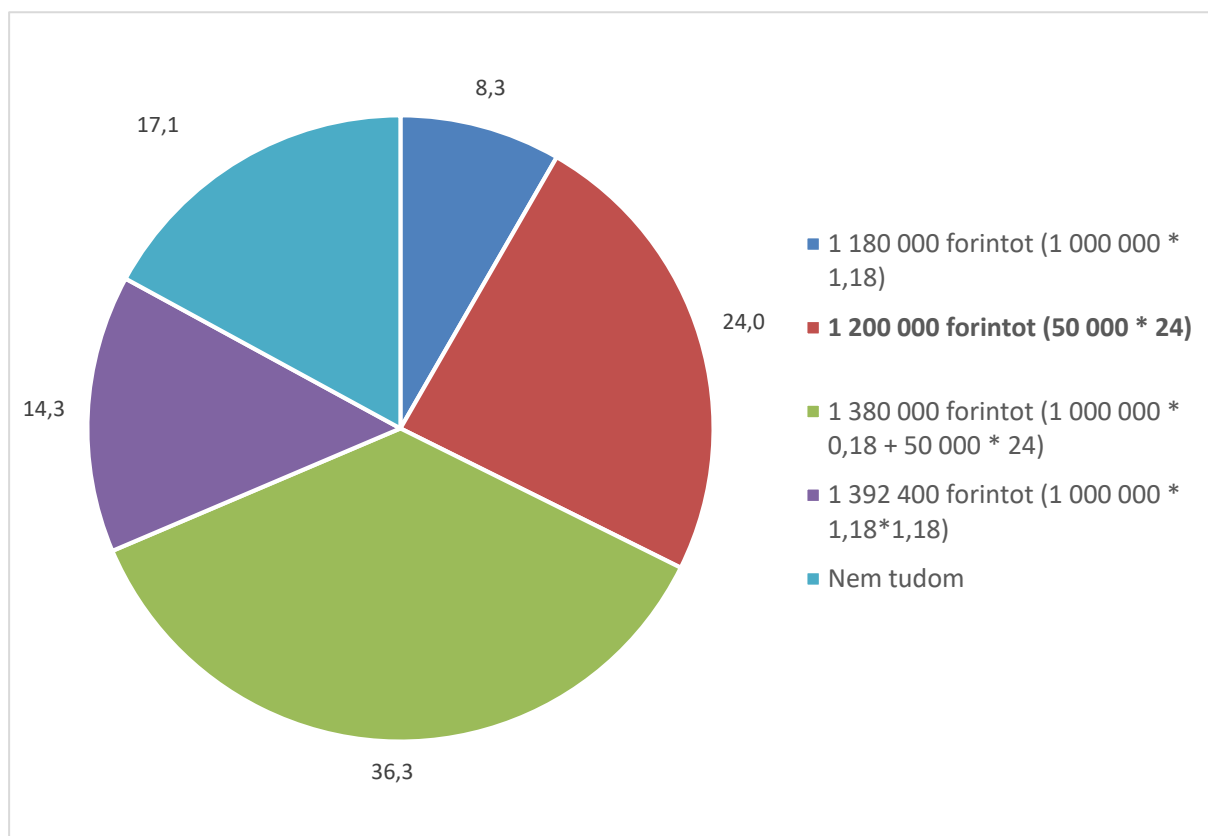
18. kérdés: Mekkora volt a jegybanki alapkamat 2016. május és 2019. február között? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A kérdőív tizenkilencedik kérdése egyben a hitelezés témakör számítási feladata is volt. A kérdés így szólt: „Egy 1 millió forintos, 24 hónapos futamidejű hitel havi törlesztőrészelete 50 000 forint, 18 százalékos éves kamat mellett. Összesen mekkora összeget kell visszafizetnünk a banknak a hitel lejáratáig?” A válaszadók 36,3%-a szerint a törlesztendő összeg összesen 1 380 000 forint ($1\,000\,000 * 0,18 + 50\,000 * 24$). A helyes választ - 1 200 000 forintot ($50\,000 * 24$) – a kitöltők 24%-a jelölte, míg a visszafizetendő pénz mennyiségét a válaszolók 14,3%-a 1 392 400 forintnak ($1\,000\,000 * 1,18 * 1,18$), 8,3%-uk pedig 1 180 000 forintnak ($1\,000\,000 * 1,18$) gondolta.

19. kérdés: Egy 1 millió forintos, 24 hónapos futamidejű hitel havi törlesztőrészelete 50 000 forint, 18 százalékos éves kamat mellett. Összesen mekkora összeget kell visszafizetnünk a banknak a hitel lejáratáig? Válaszok megoszlása, %

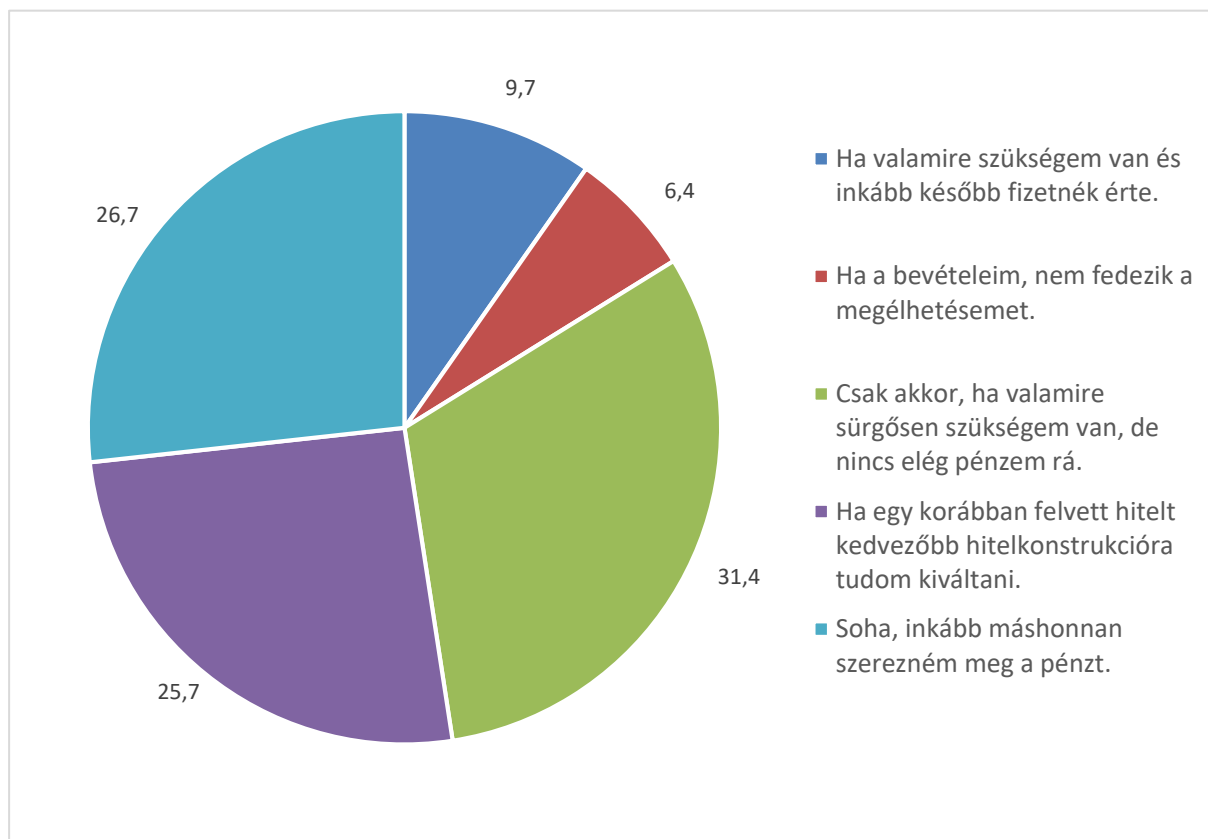

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A hitelezés témakörének utolsó kérdése – amely a kitöltők hitelfelvételre irányuló attitűdjének felmérésére irányult – arra volt kíváncsi, hogy a felsorolt szituációk közül mely esetén vennének fel leginkább hitelt. A legnagyobb hajlandóságot (31,4%) az az eset váltotta ki, amikor „valamire sürgősen szükségem van, de nincs elég pénzem rá”. A kitöltők valamivel több mint negyede, 26,7% vélte úgy, hogy soha nem folyamodna hitelért, és inkább más forrásból szerezne be a szükséges pénzt. A válaszadók szintén kb. negyede, 25,7% jelölte meg egy korábban felvett hitel kedvezőbb konstrukcióra való váltását az új hitelfelvétel okaként. 9,7% vélte úgy, hogy felvenne hitelt, ha valamire szüksége lenne, és csak később fizetne érte, illetve 6,4% hitelt venne fel, ha a bevételei nem fedeznék a megélhetését.

20. kérdés: Az alábbi esetek közül mikor venne fel leginkább hitelt?

Válaszok megoszlása, %

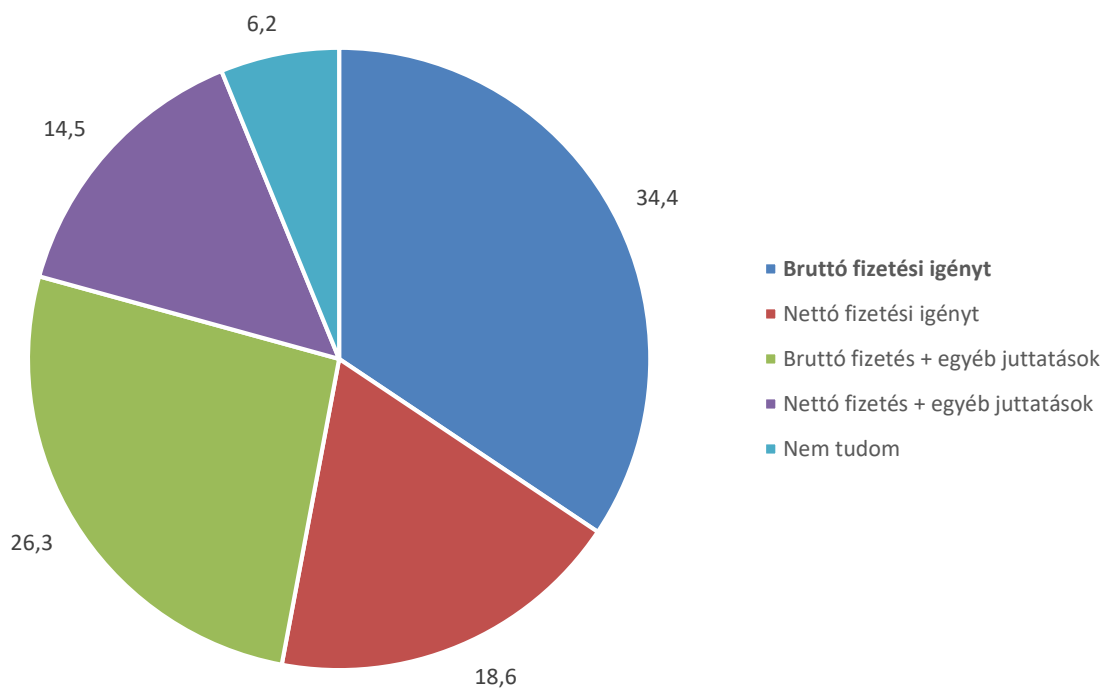

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

4. A munka világa

A negyedik kérdéscsoport a munka világára vonatkozó kérdéseket tartalmazott. Az első kérdés a témakörben arra volt kíváncsi, hogy álláskeresőknél melyik fizetést kell megadni. A válaszadók csupán 34,4 százaléka tudta helyesen megválaszolni ezt a kérdést, tehát kicsit több mint egynegyedük tudta, hogy a bruttó fizetési igényt kell megjelölni. 26,3 százalékuk úgy gondolta, hogy a bruttó fizetéshez hozzá kell számolni az egyéb juttatásokat is. Összesen 33,1 százalékuk a nettó fizetési igényt, vagy a nettó fizetési és az egyéb juttatások összegét adná meg álláskeresőknél fizetési igényként. Csak a kitöltő felnőttek 6,2 százaléka nem tudta megválaszolni a kérdést.

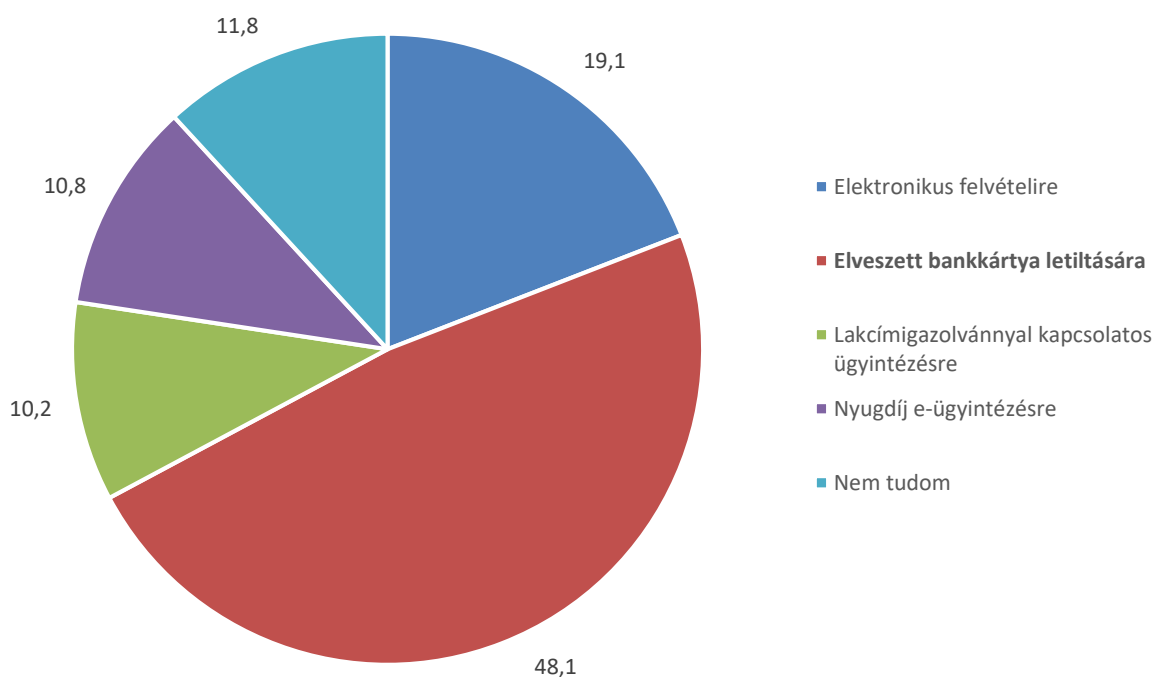
21. kérdés: Álláskeresőknél leggyakrabban kérik, hogy jelöljük meg fizetési igényünket. Melyik fizetést kell ilyenkor megadni? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A kérdőív 22., a témakör második kérdése arra kereste a választ, hogy mire nem használható az ügyfélkapu. A kérdőívet kitöltő felnőttek közel fele, 48,1 százaléka tudta a helyes választ, miszerint az ügyfélkaput nem lehet elvesztett bankkártya letiltására használni. 19,1 százalékuk úgy gondolta, hogy az ügyfélkapu nem alkalmas elektronikus felvételi intézéséhez. A másik két helytelen választ közel azonos számú válaszadó gondolta helyesnek. 10,2 százalékuk szerint lakcímgazolvánnyal kapcsolatos ügyintézésre, míg 10,8 százalékuk szerint nyugdíj e-ügyintézésre nem használható az ügyfélkapu. A kitöltő felnőttek csupán 11,8 százaléka jelölte meg a "Nem tudom" válaszlehetőséget.

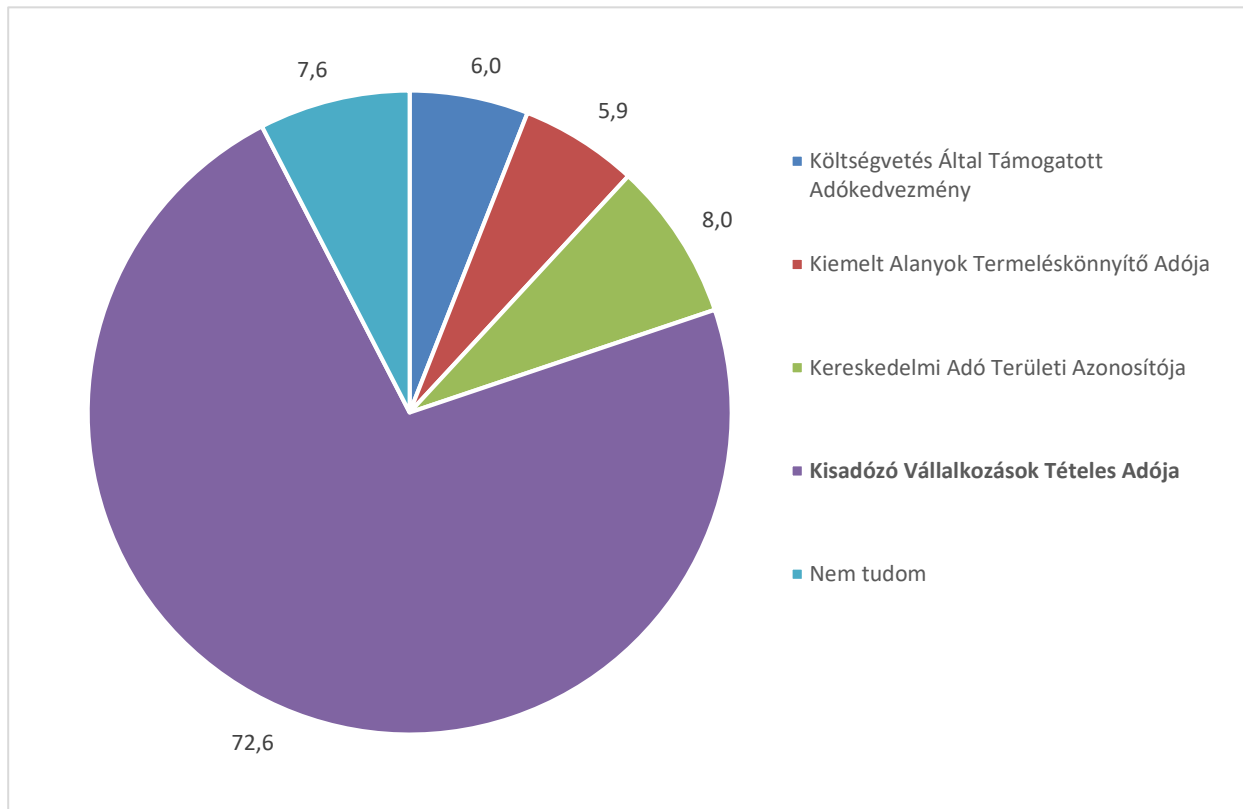
22. kérdés: Mire használható az ügyfélkapu? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör harmadik kérdése arra volt kíváncsi, hogy minek a rövidítése a KATA. A KATA a Kisadózó Vállalkozások Tételes Adója. A válaszadók közel kétharmada, 72,6 százaléka helyesen válaszolta meg a kérdést. 8,0 százalékuk gondolta tévesen, hogy a KATA a Kereskedelmi Adó Területi Azonosítója. A kitöltő felnőttek 5,9 százaléka a "Kiemelt Alanyok Termeléskönnyítő Adója" válaszlehetőséget gondolta helyesnek, míg 6,0 százalékuk a „Költségvetés Által Támogatott Adókedvezmény”-t jelölte meg válaszként. Csupán a válaszadók 7,6 százaléka nem tudta megválaszolni a kérdést.

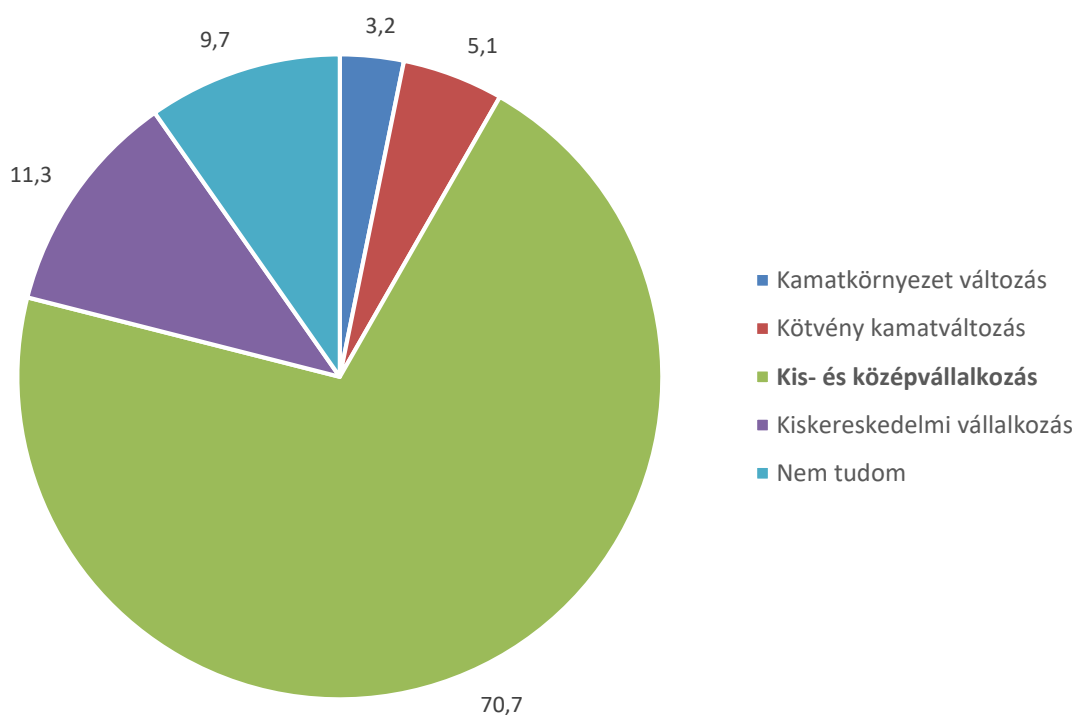
23. kérdés: Minek a rövidítése a KATA? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör 24. kérdése így hangzott: „Minek a rövidítése a KKV?” A válaszadó felnőttek 70,7 százaléka helyesen tudta, hogy a KKV a Kis-és közép vállalkozások rövidítése. A második leggyakoribb válasz a „Kiskereskedelmi vállalkozás” volt, amelyet a válaszadók 11,3 százaléka jelölt meg. A résztvevők további 8,3 százaléka jelölte meg a másik két helytelen választ és csupán 9,7 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdőív ezen kérdésére.

24. kérdés: Minek a rövidítése a KKV? Válaszok megoszlása, %

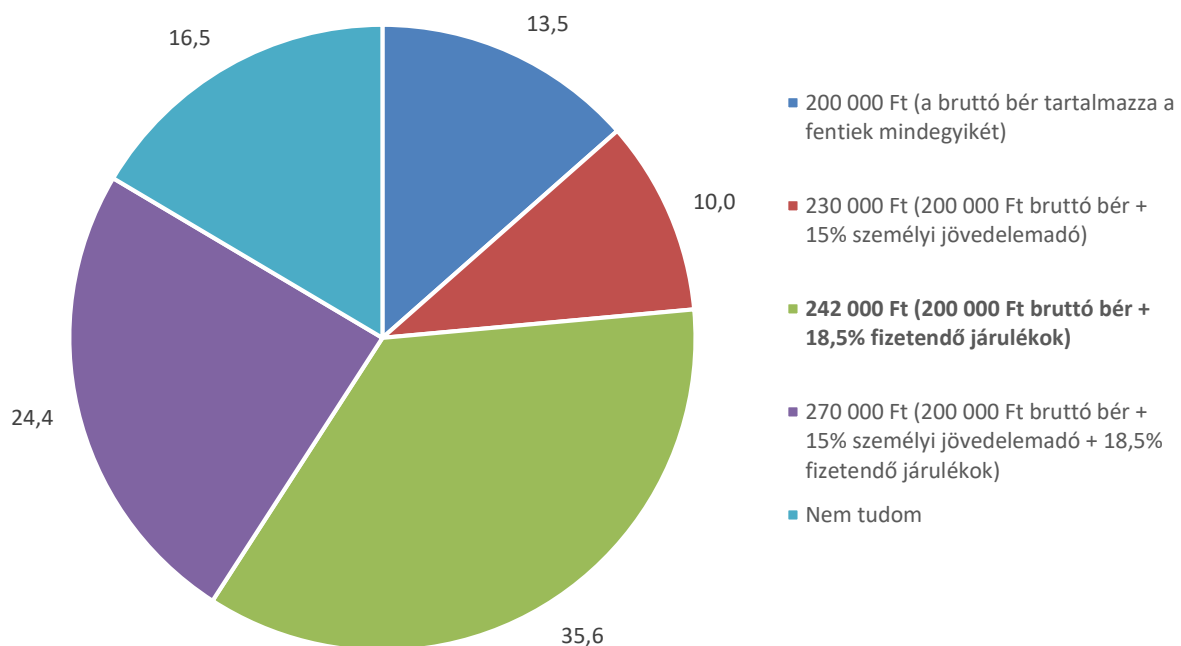
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Ebben a témakörben is található számolós feladat: „Egy munkavállaló havi bruttó fizetése 200 000 Ft. Mekkora a munkaadó teljes havi költsége a munkavállaló után, figyelembe véve a személyi jövedelemadót és a munkaadó által fizetett járulékokat?” A válaszadók csupán 35,6 százaléka válaszolta meg helyesen a kérdést, tehát tudta, hogy a teljes költség 242 000 Ft (200 000 Ft bruttó bér + 18,5 % fizetendő járulékok). A kitöltő felnőttek közel negyede, 24,4 százaléka tévesen úgy gondolta, hogy a helyes válasz a 270 000 Ft (200 000 Ft bruttó bér + 15 % személyi jövedelemadó + 18,5 % fizetendő járulék). Továbbá 13,5 százalékuk úgy gondolta, hogy a bruttó bér tartalmazza a személyi jövedelemadót és a munkaadó által fizetett járulékokat is, míg 10,0 százalékuk szerint a munkaadó teljes költsége a bruttó bér és a személyi jövedelemadó összege. A résztvevők 16,5 százaléka a „Nem tudom” választ jelölte meg.

25. kérdés: Egy munkavállaló havi bruttó fizetése 200 000 Ft. Mekkora a munkaadó teljes havi költsége a munkavállaló fizetése után, figyelembe véve a személyi jövedelemadót és a munkaadó által fizetett járulékokat?

Válaszok megoszlása, %

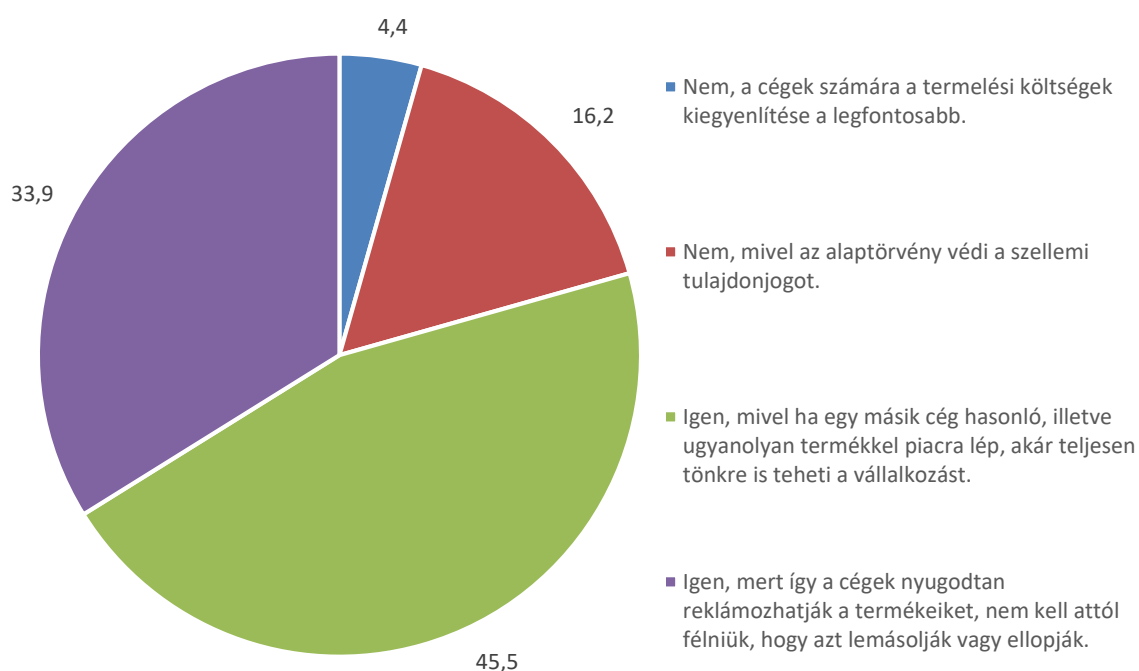

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A munka világa modul is tartalmaz attitűd-kérdéseket. Az első kérdés arra volt kíváncsi, hogy érdemes-e költeni a szellemi tulajdonjog védelmére vállalkozások esetében. A válaszadók 45,5 százaléka szerint „Igen, mivel ha egy másik cég hasonló, illetve

ugyanolyan termékkel piacra lép, akár teljesen tönkre is teheti a vállalkozást." A második leggyakoribb válasz szerint is érdemes költeni a szellemi tulajdonjog védelmére, csak ebben az esetben az indoklás az volt, hogy „így a cégek nyugodtan reklámozhatják a termékeiket, nem kell attól félniük, hogy azt lemásolják vagy ellopják." A válaszadók csupán 20,6 százaléka gondolta úgy, hogy nem érdemes erre költeni. Ezen belül 16,2 százalékuk szerint „az alaptörvény védi a szellemi tulajdonjogot, míg 4,4 százalékuk úgy véli, hogy „a cégek számára a termelési költségek kiegyenlítése a legfontosabb."

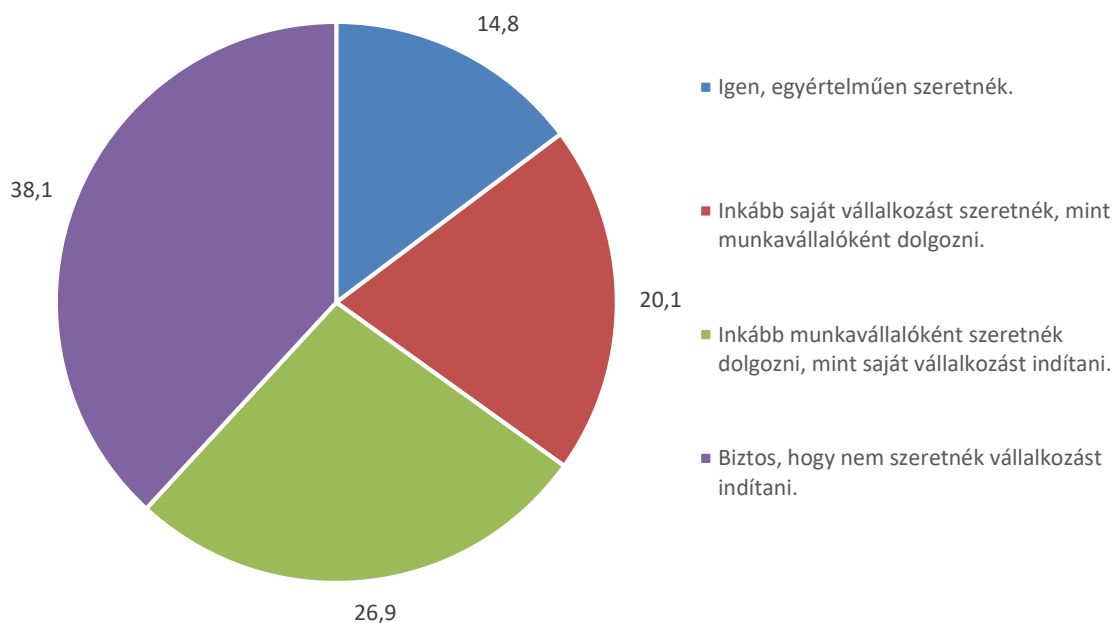
26. kérdés: Érdemes-e költeni a szellemi tulajdonjog védelmére vállalkozások esetében? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör utolsó kérdése szintén egy attitűd-kérdés, amely arra keresi a választ, hogy a válaszadók szeretnék-e a jövőben saját vállalkozást indítani. A kitöltő felnőttek 38,1 százaléka, tehát több mint negyede biztos, hogy nem szeretne vállalkozást indítani. A válaszadók 26,9 százaléka gondolta úgy, hogy inkább munkavállalóként dolgozna, míg 20,1 százalékuk éppen ellenkezőleg, inkább indítana saját vállalkozást, minthogy munkavállalóként dolgozzon. Csupán a résztvevők 14,8 százaléka szeretne egyértelműen vállalkozást indítani.

27. kérdés: Szeretne-e a jövőben saját vállalkozást indítani? Válaszok megoszlása, %

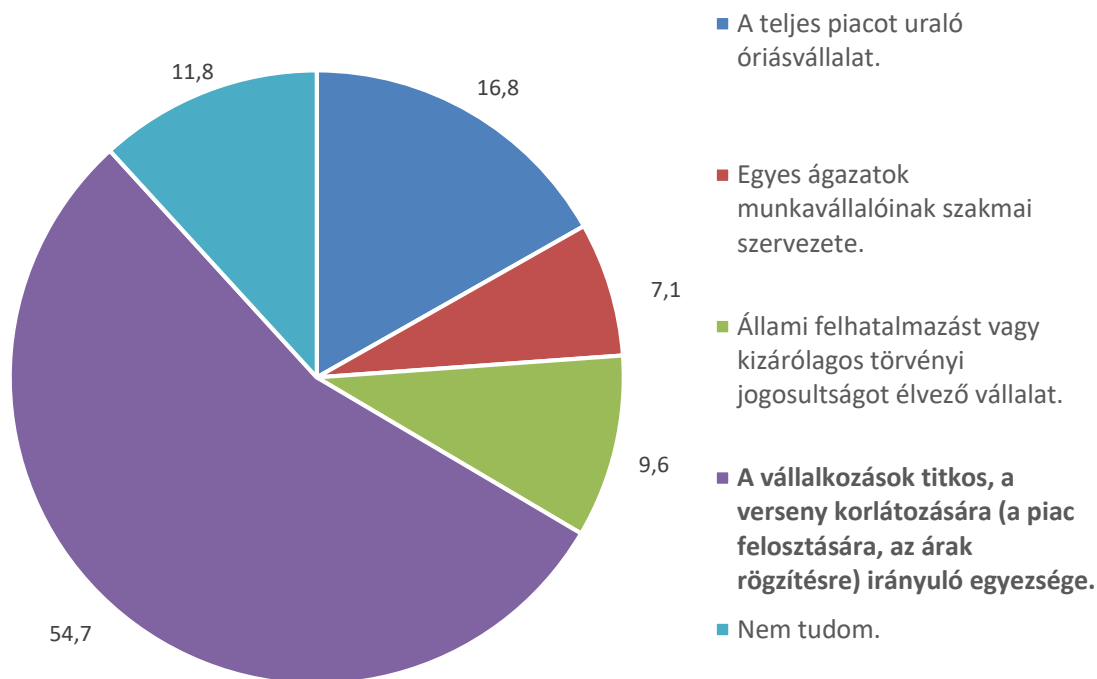

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

5. Általános gazdasági ismeretek

A következő témakör kérdései a kitöltők általános gazdasági ismereteire irányultak. Először azt kérdeztük a résztvevőktől, mi az a kartell. A válaszadók több mint fele – 54,7% – felelt helyesen, azaz, hogy a kartell nem más, mint „a vállalkozások titkos, a verseny korlátozására (a piac felosztására, az árak rögzítésre) irányuló egyezsége”. 16,8% véleménye szerint a kartell „a teljes piacot uraló óriásvállalat”, míg 9,6% úgy vélte, a kérdésben szereplő szervezet „állami felhatalmazást vagy kizárólagos törvényi jogosultságot élvező vállalat”. A legkevésbé népszerű alternatívát csupán a megkérdezettek 7,1%-a választotta, szerintük a kartell „egyes ágazatok munkavállalóinak szakmai szervezete”.

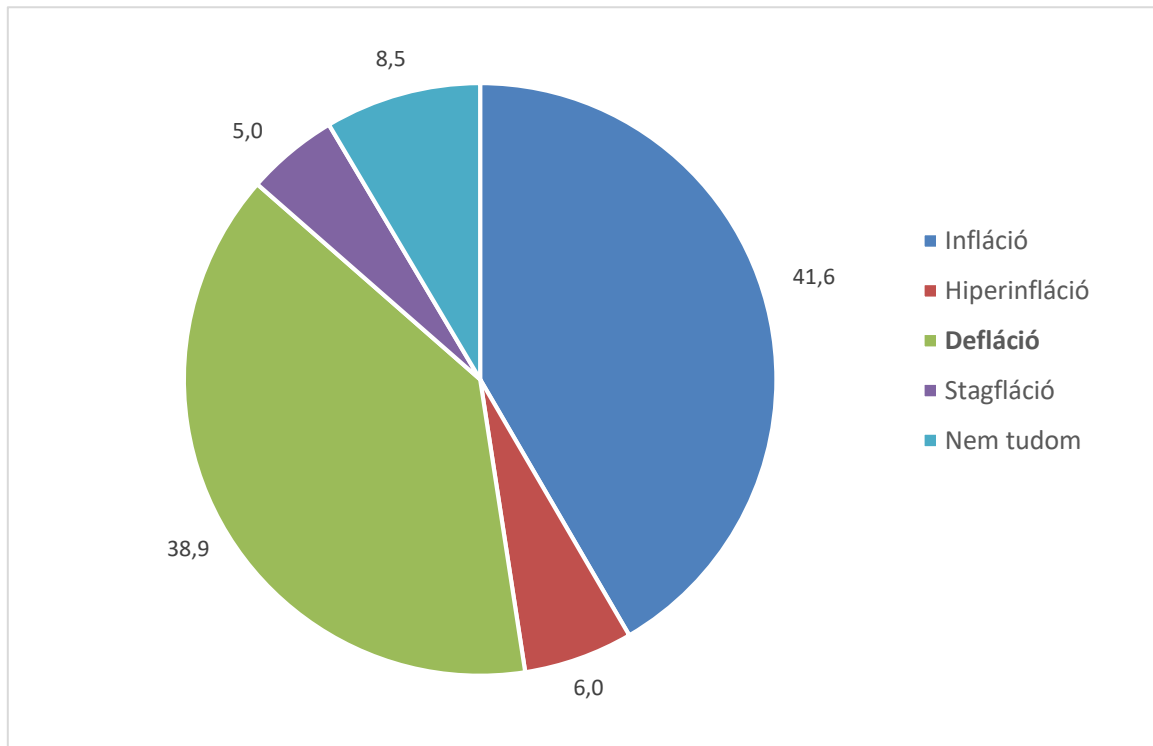
28. kérdés: Mi az a kartell? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A következő kérdés, mely a kérdőív huszonkilencedik kérdése volt, arra volt kíváncsi, hogyan nevezzük a pénz vásárlóerejének erősödését (azaz a negatív pénzromlást). A helyes választ – defláció – a kitöltők 38,9%-a találta el. Leggyakrabban (41,6%) az inflációt választották, helytelenül. 6% a kérdésben ábrázolt szituációt hiperinflációnak, míg 5% stagflációnak vélte.

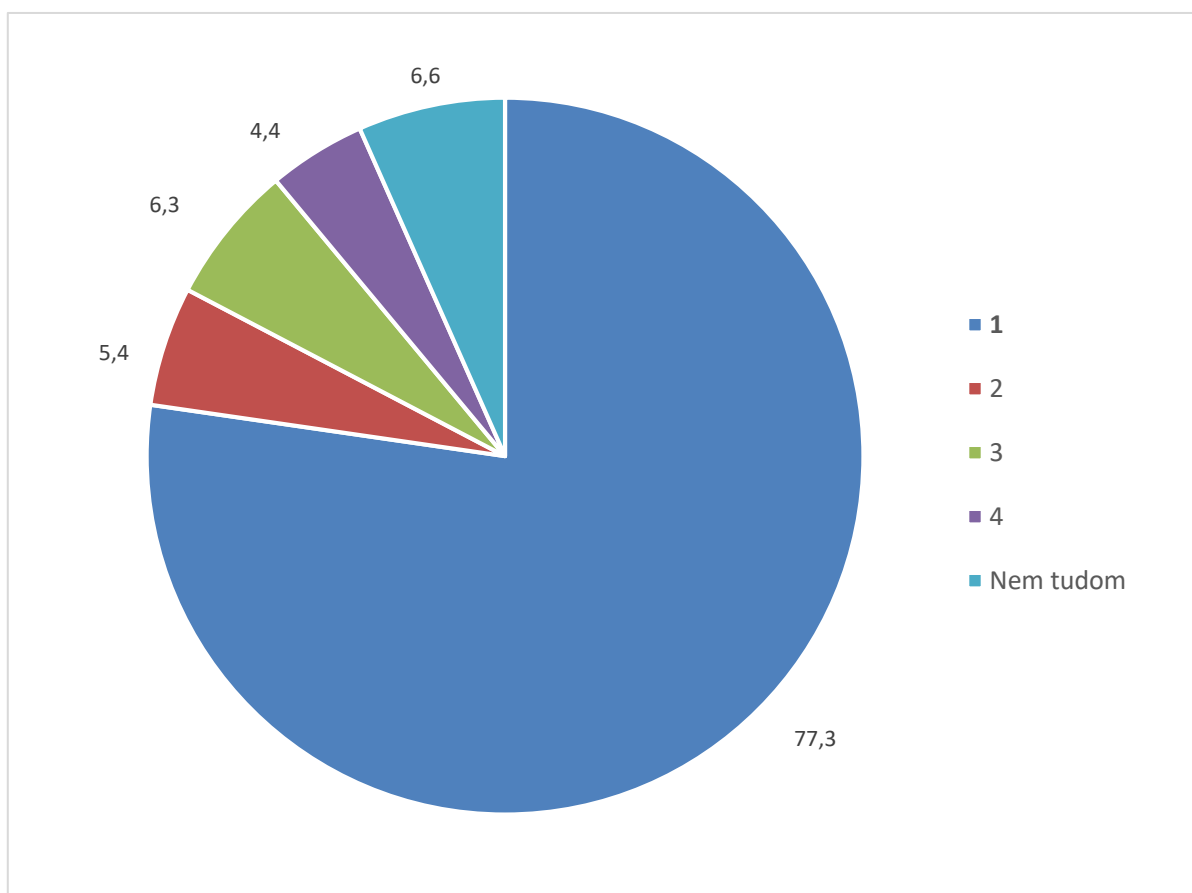
29. kérdés: Hogyan nevezzük a pénz vásárlóerejének erősödését (azaz a negatív pénzromlást)? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Az általános gazdasági ismeretek témakörének harmadik kérdése arra kereste a választ, hány gyermek után jár családi pótlék. Egy gyermek után már megkapja a család a fent nevezett anyagi támogatást, ezt a válaszadók 77,3%-a találta el. A három másik megadott alternatíva között csaknem egyenletesen oszlottak meg a válaszadók véleményei. 5,4% szerint 2, 6,3% szerint 3, míg 4,4% szerint 4 gyermek után jogosult az adott család családi pótlékra.

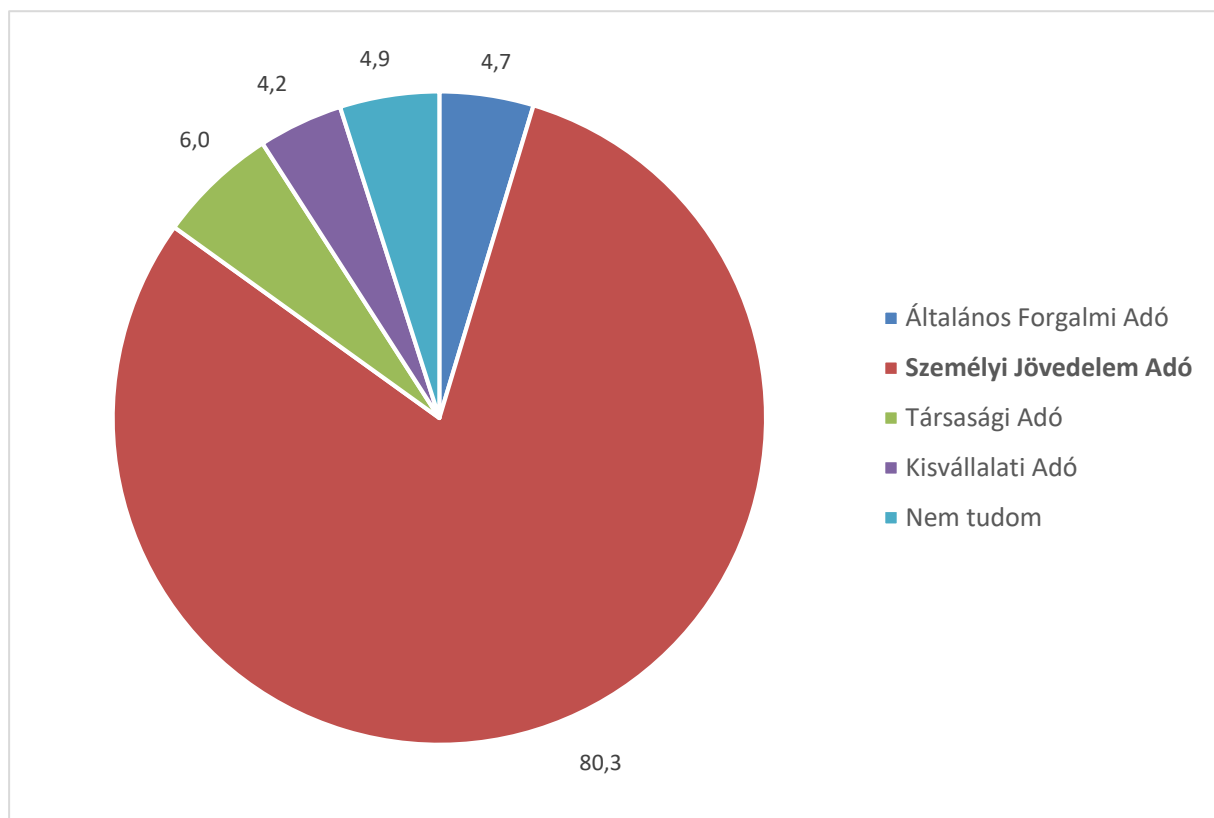
30. kérdés: Minimum hány gyermek után jár a családi pótlék? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A következő kérdés, mely a kérdőív harmincegyedik kérdése, arra irányult, hogy „melyik adónemhez kapcsolható az 1+1% felajánlás, melyet egy civil szervezet (1%) és egyházak és a kiemelt előirányzat (+1%) kaphat meg?”. A helyes választ – személyi jövedelem adó – meglehetősen nagy arányban, a kitöltők 80,3%-a jelölte. A megkérdezettek 6%-a az 1+1%-os adófelajánlást a társasági adóhoz, 4,7% az általános forgalmi adóhoz, míg 4,2% a kisvállalati adóhoz tartozónak gondolta.

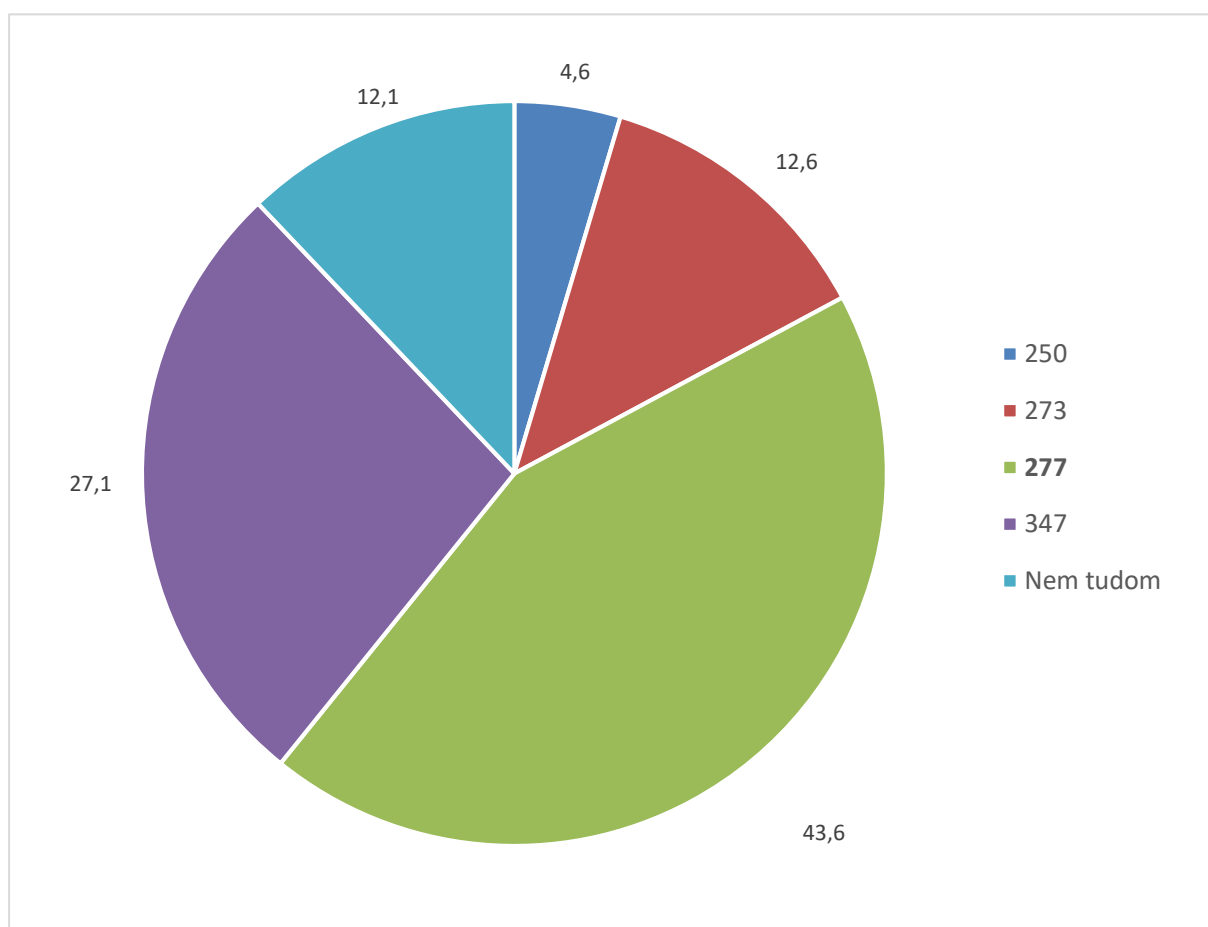
31. kérdés: Melyik adónemhez kapcsolható az 1+1% felajánlás melyet egy civil szervezet (1%) és egyházak és a kiemelt előirányzat (+1%) kaphat meg? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör ötödik kérdése – amely egyben az általános gazdasági ismeretek témakörének számítási feladata volt – így hangzott: „Ha 1 euró 310 forint és 1 euro 1,12 dollár, akkor 1 dollár hány forintot ér?”. Ezt a számítást a megkérdezettek 43,6%-a végezte el helyesen, azaz ennyien kaptak 277 Ft-ot eredményül. A második legnépszerűbb, habár helytelen válasz a 347 Ft volt, ezt a kitöltők 27,1%-a jelölte be. A válaszadók több mint tizede, 12,6% gondolta úgy, hogy az eredmény 273 Ft, a legkevésbé pedig a 250 Ft-os alternatíva győzte meg a résztvevőket, ezt mindösszesen 4,6%-uk választotta.

32. kérdés: Ha 1 euró 310 forint és 1 euro 1,12 dollár, akkor 1 dollár hány forintot ér? Válaszok megoszlása, %

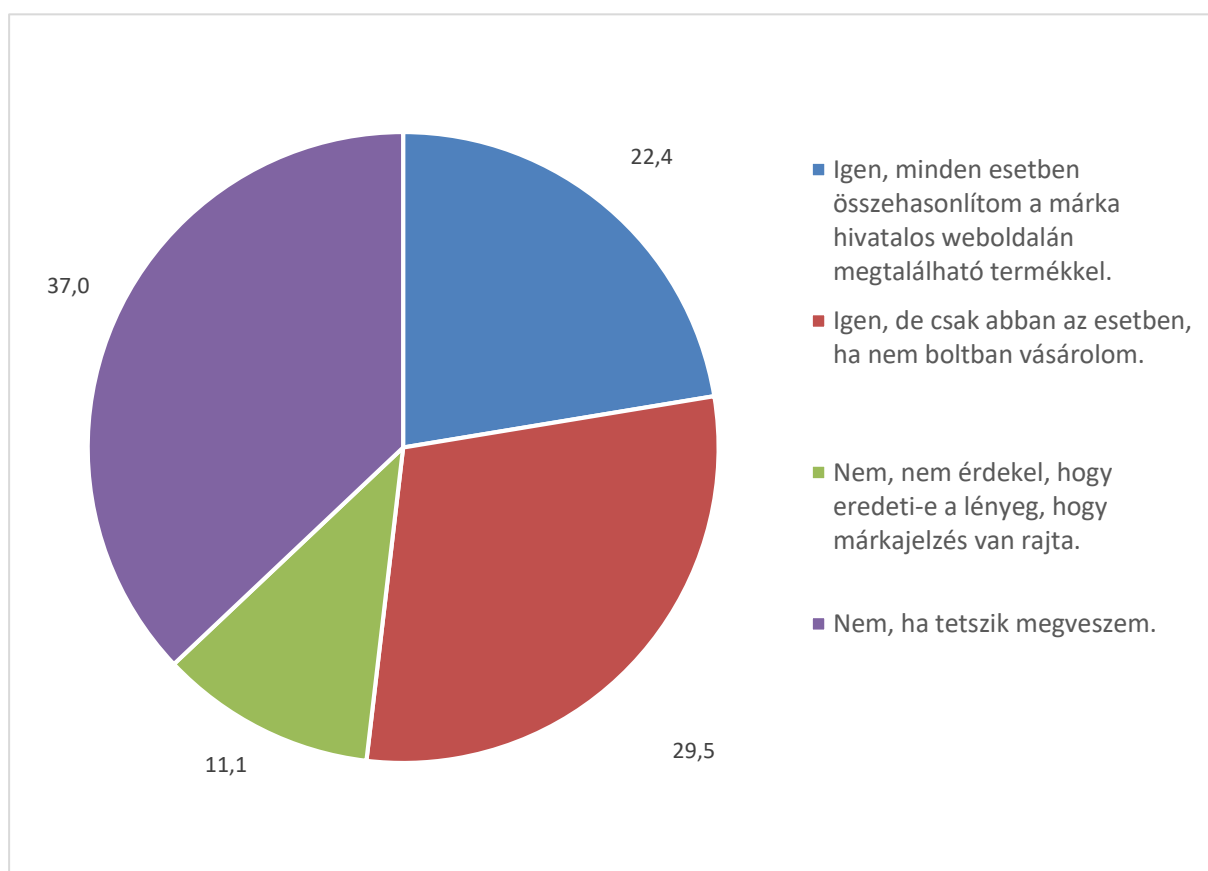

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A kérdőív harmincharmadik kérdése így szólt: „*Márkás termék vásárlása esetén meg szokta-e vizsgálni a termék eredetiségét?*”. A legtöbben – a megkérdezettek 37%-a – úgy nyilatkoztak, hogy nem vizsgálják meg a vásárolandó termékeket, egyszerűen csak megveszik azt. 29,5%-uk megvizsgálja, de csak abban az esetben, ha nem boltban vásárolja azt. A kitöltők 22,4%-a minden esetben összehasonlítja a megvásárolandó terméket a márka hivatalos weboldalán található termékkel, 11,1% pedig azon a véleményen van, hogy mindegy, eredeti-e a termék, a lényeg, hogy szerepel rajta márkajelzés.

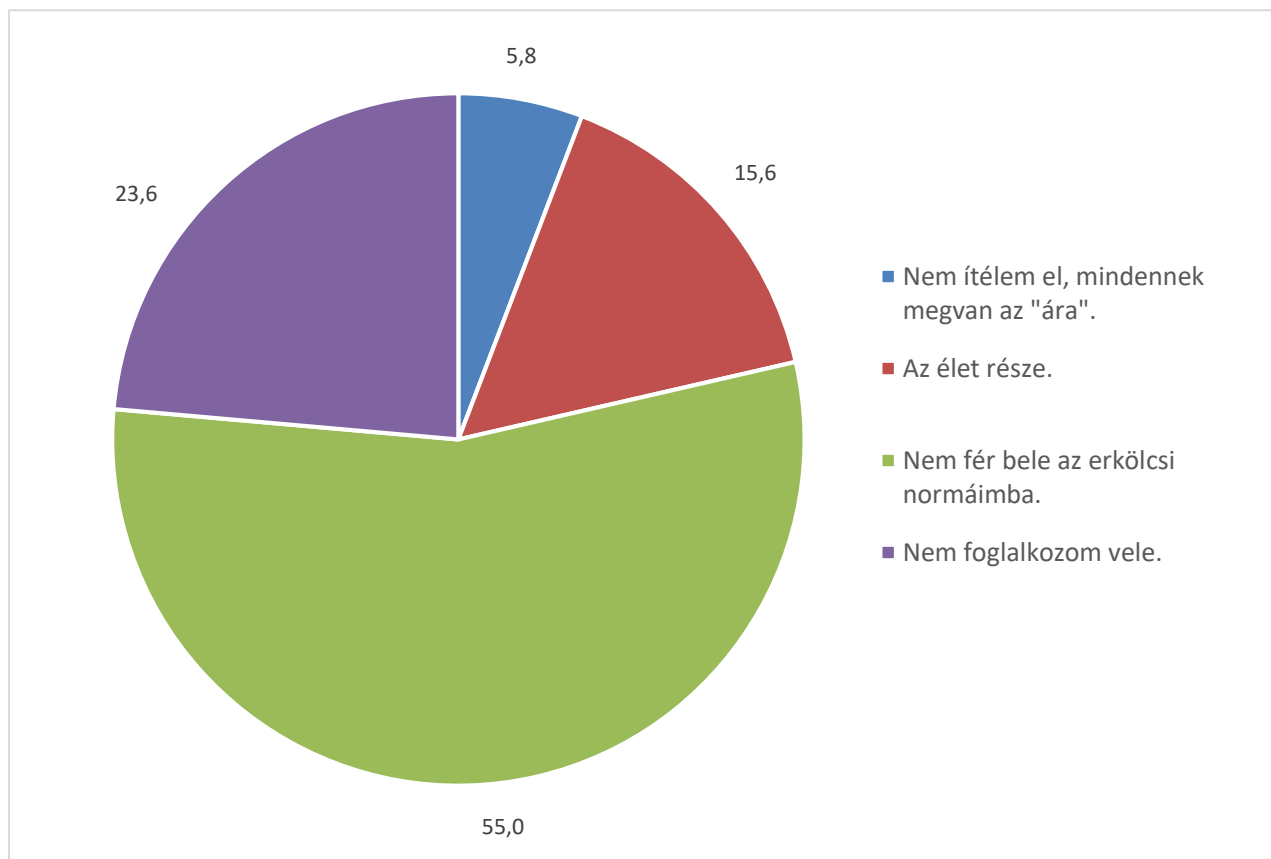
33. kérdés: Márkás termék vásárlása esetén meg szokta-e vizsgálni a termék eredetiségét? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör utolsó kérdésében a válaszadók korrupcióval kapcsolatos véleményére, attitűdjére voltunk kíváncsiak. A kitöltők több mint fele, összesen 55%-uk gondolta úgy, hogy a korrupció nem fér bele az erkölcsi normáiba, 23,6%-uk pedig nem foglalkozik vele. A megkérdezettek 15,6%-a szerint a korrupció az élet része, illetve 5,8% nem ítéli el, ugyanis szerintük „mindennek megvan az ára.”

34. kérdés: Mit gondol a korrupcióról? Válaszok megoszlása, %

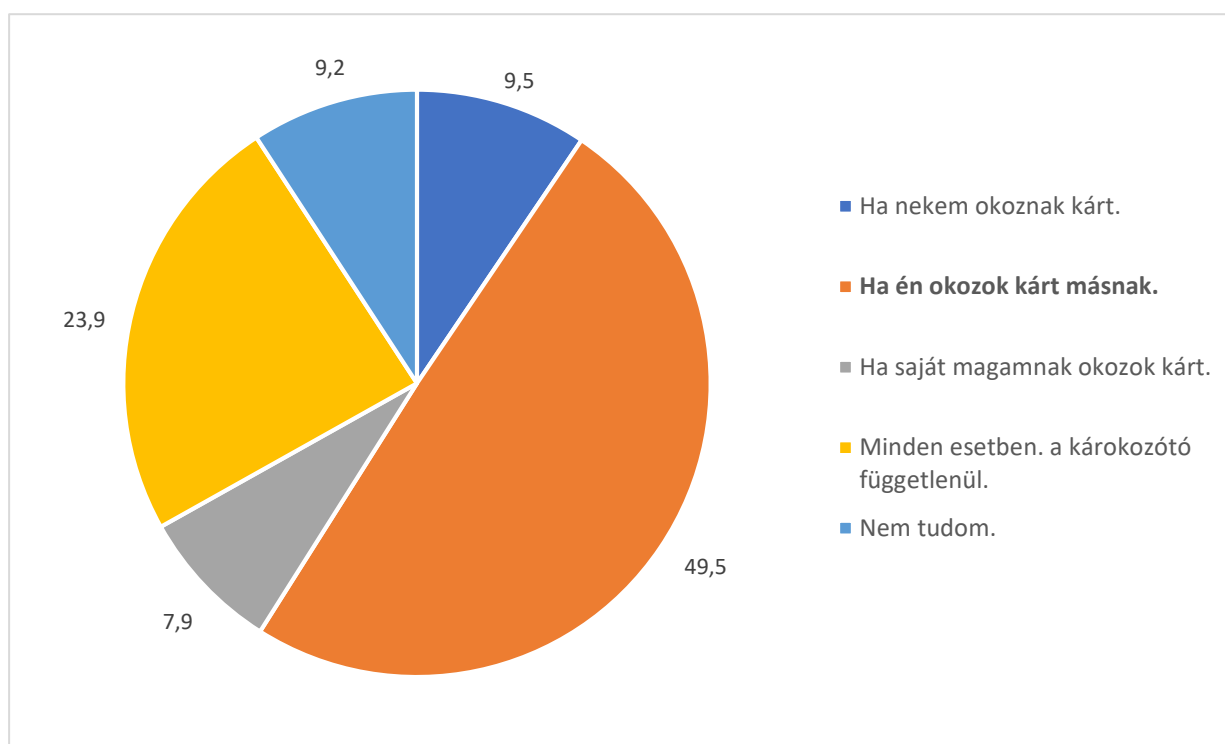

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

6. Biztosítás és nyugdíj

A kérdőív utolsó témakörében a biztosítással és nyugdíjjal kapcsolatos kérdésekkel találkozhattak a kitöltők. A harmincötödik kérdés arra vonatkozott, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítása mely esetben fizet kártérítést. A kérdésre a jó válasz az volt, hogy amikor én okozok kárt másnak. Ezt a kitöltők 49,5 százaléka találta el. Sokan, a válaszadók 23,9 százaléka úgy gondolta, hogy minden esetben fizet kártérítést, függetlenül attól, hogy ki okozta a kárt. 9,5 százaléka a kitöltőknek válaszolta azt, hogy abban az esetben fizet kártérítést, ha nekem okoznak kárt, 7,9 százalék szerint pedig akkor, ha saját magamnak okozok kárt. A válaszadók 9,2 százaléka nem tudott válaszolni a kérdésre.

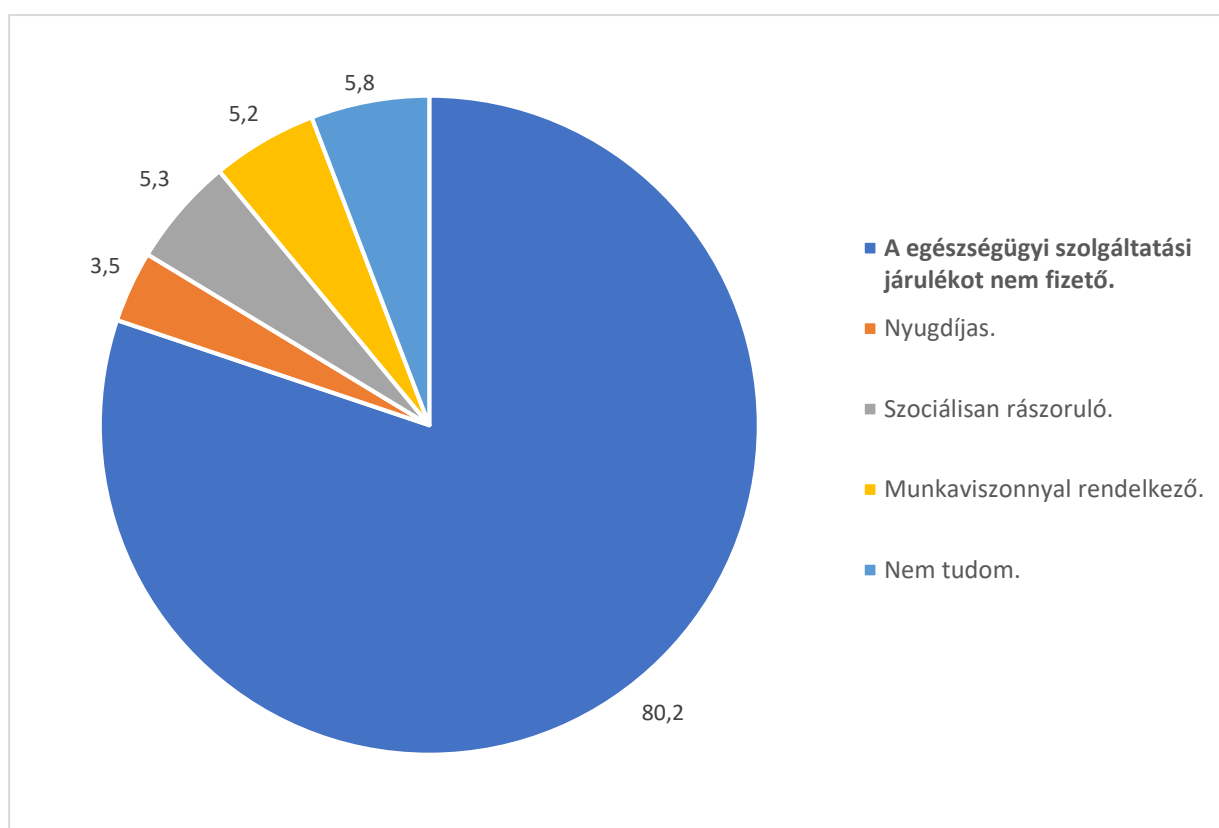
35. kérdés: Az ön kötelező gépjármű felelősségbiztosítása mely esetben fizet kártérítést? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör második és a kérdőív harminchatodik kérdése azt kérdezte, hogy az alábbiak közül ki nem jogosult egészségügyi ellátás igénybevételére. A kérdése 4 opció és egy nem tudom lehetőség közül választhattak a kitöltők. A felsoroltak közül az nem jogosult egészségügyi ellátás igénybevételére, aki az egészségügyi szolgáltatási járulékot nem fizeti. Ezt a válaszadók több, mint háromnegyede el is találta (80,2 százaléka). A válaszadók 5,3 százaléka gondolta úgy, hogy a szociálisan rászoruló, 5,2 százaléka gondolta, hogy a munkaviszonnyal nem rendelkező és 3,5 százaléka szerint a nyugdíjas nem jogosult egészségügyi ellátás igénybevételére. 5,8 százaléka a kitöltőknek nem tudott válaszolni a kérdésre.

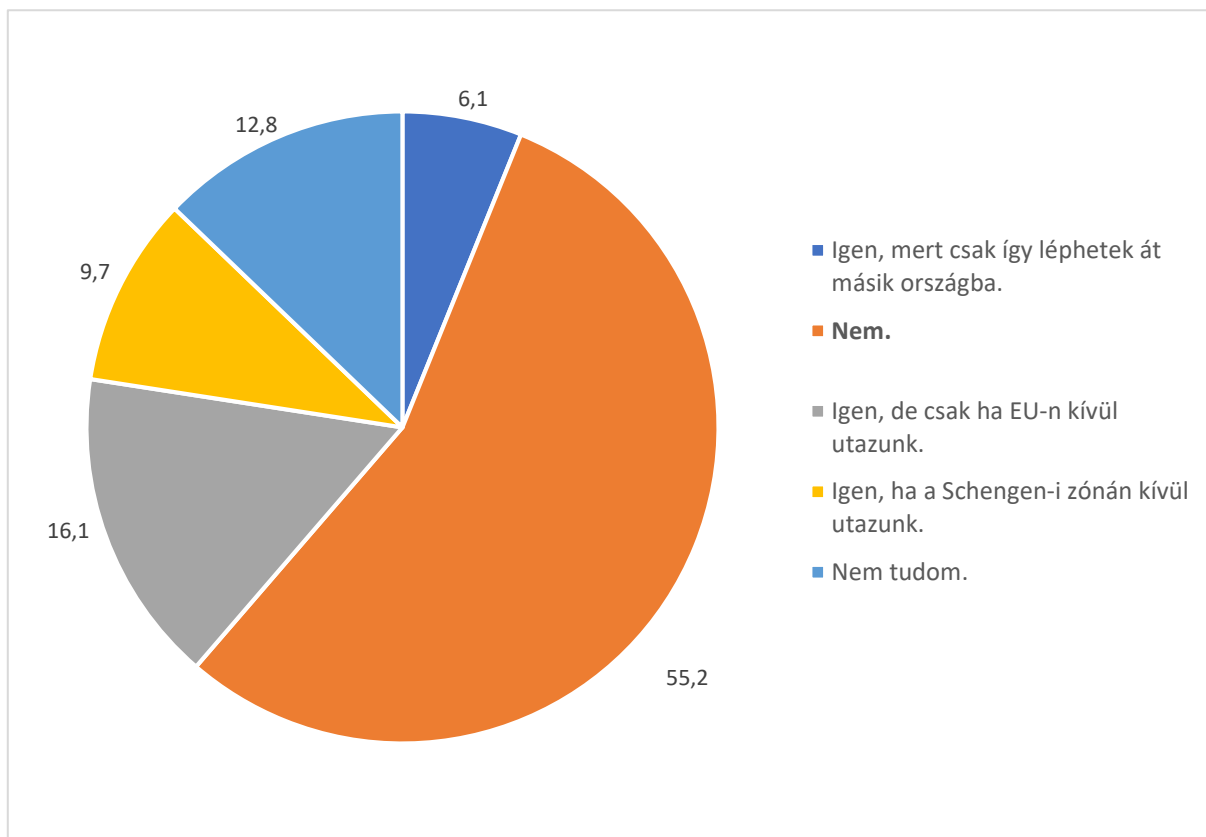
36. kérdés: Az alábbiak közül ki nem jogosult egészségügyi ellátás igénybevételére? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A harminchetedik kérdés a kötelező utasbiztosításról kérdezte a felnőtteket, mégpedig, hogy kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazunk. A kitöltők többsége, 55,2 százaléka jól válaszolt a kérdésre, miszerint nem kötelező utasbiztosítást kötni, amennyiben külföldre utazunk. A válaszadók 31,9 százaléka szerint viszont kötelező ilyen biztosítást kötni. A fennmaradó 12,8 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésre.

37. kérdés: Kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazik? Válaszok megoszlása, %

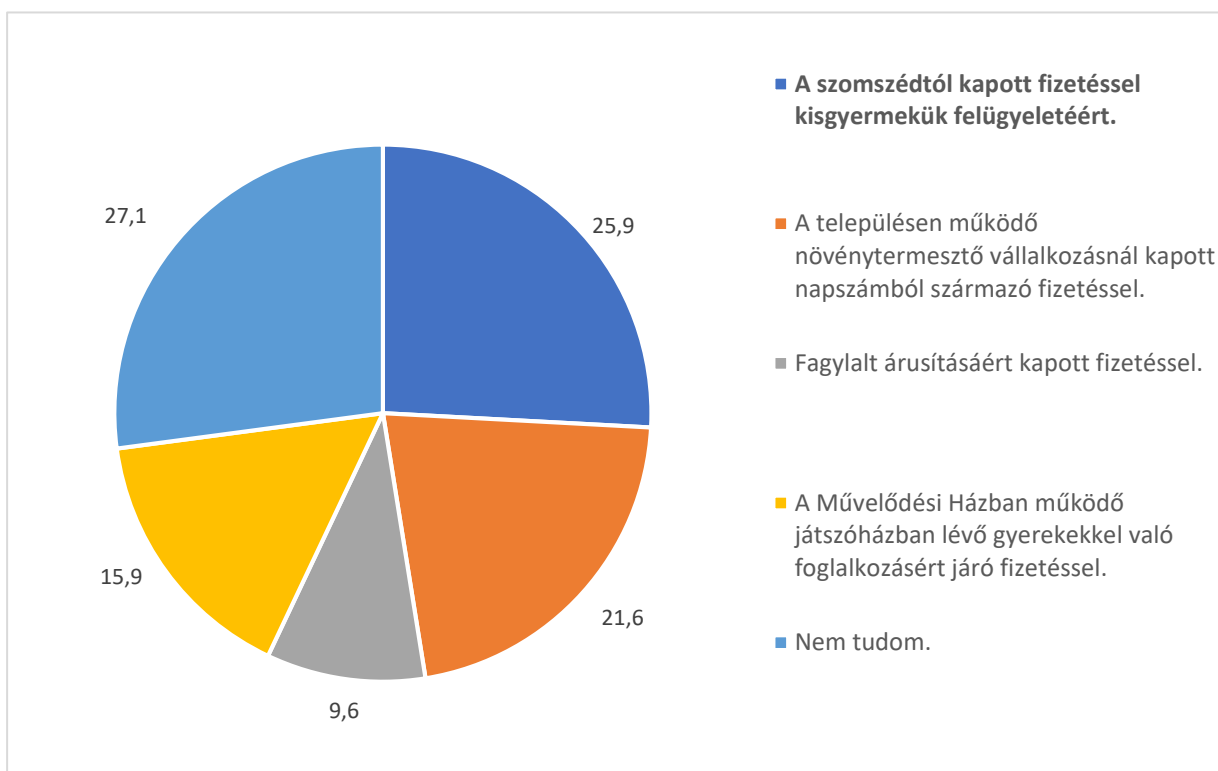

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör negyedik kérdése arra volt kíváncsi, hogy vajon mivel egészítheti ki egy nyugdíjas a nyugdíját adómentesen. A válaszadók csupán negyede, 25,9 százaléka tudott helyes választ adni, miszerint csak azzal tudja kiegészíteni a nyugdíját adómentesen, ha a szomszéd kisgyermekére vigyáz és emiatt kap egy kisebb mértékű juttatást. A válaszadók több mint negyede, 27,1 százaléka nem tudott válaszolni a kérdésre. Emellett 21,6 százalékuk gondolta úgy, hogy a településen működő növénytermesztő vállalkozásnál kapott napszámból származó fizetéssel tudja kiegészíteni adómentesen a nyugdíját. 15,9 százalékuk szerint a Művelődési Házban működő játszóházban lévő gyerekekkel való foglalkozásért járó fizetéssel, valamint 9,6 százalékuk gondolta úgy, hogy fagyaltárúsításért kapott fizetéssel tudja kiegészíteni adómentesen a nyugdíját.

38. kérdés: Mivel egészítheti ki egy nyugdíjas a nyugdíját adómentesen?

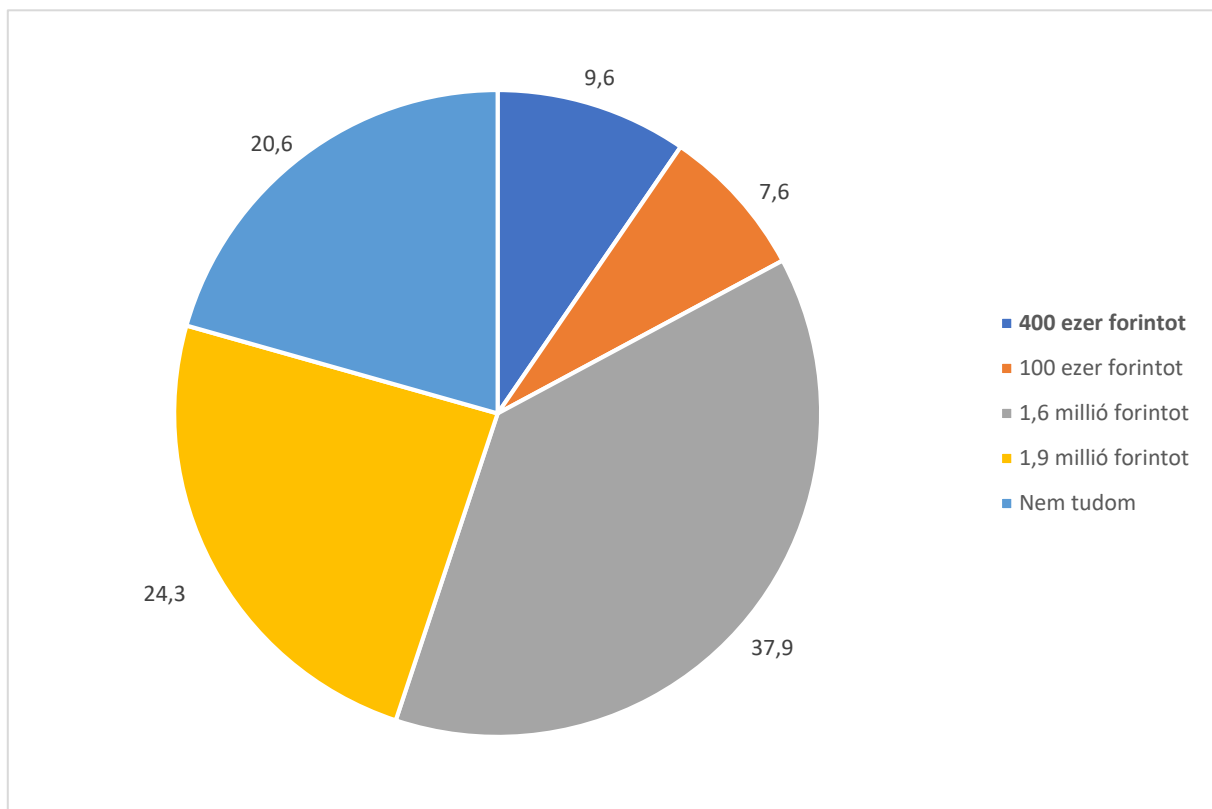
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

Ebben a témakörben is volt egy számításos feladat, mely egy Casco biztosításra vonatkozott. A biztosítást egy kétmillió forint értékű autóra kötötték, melynek 20%, de minimum 100 ezer forint önrésze. Ekkor mennyit fizet a biztosító, ha ellopják az autót? Erre a kérdésre a helyes válasz az 1,6 millió forint. Ezt a válaszadók több, mint egyharmada, 37,9 százaléka el is találta. A válaszadók közel negyede, 24,3 százaléka szerint a biztosító ebben az esetben 1,9 millió forintot, 9,6 százaléka szerint 400 ezer forintot, valamint 7,6 százaléka szerint csupán 100 ezer forintot fizet a biztosító. A válaszadók ötöde, 20,6 százaléka nem tudott válaszolni a kérdésre.

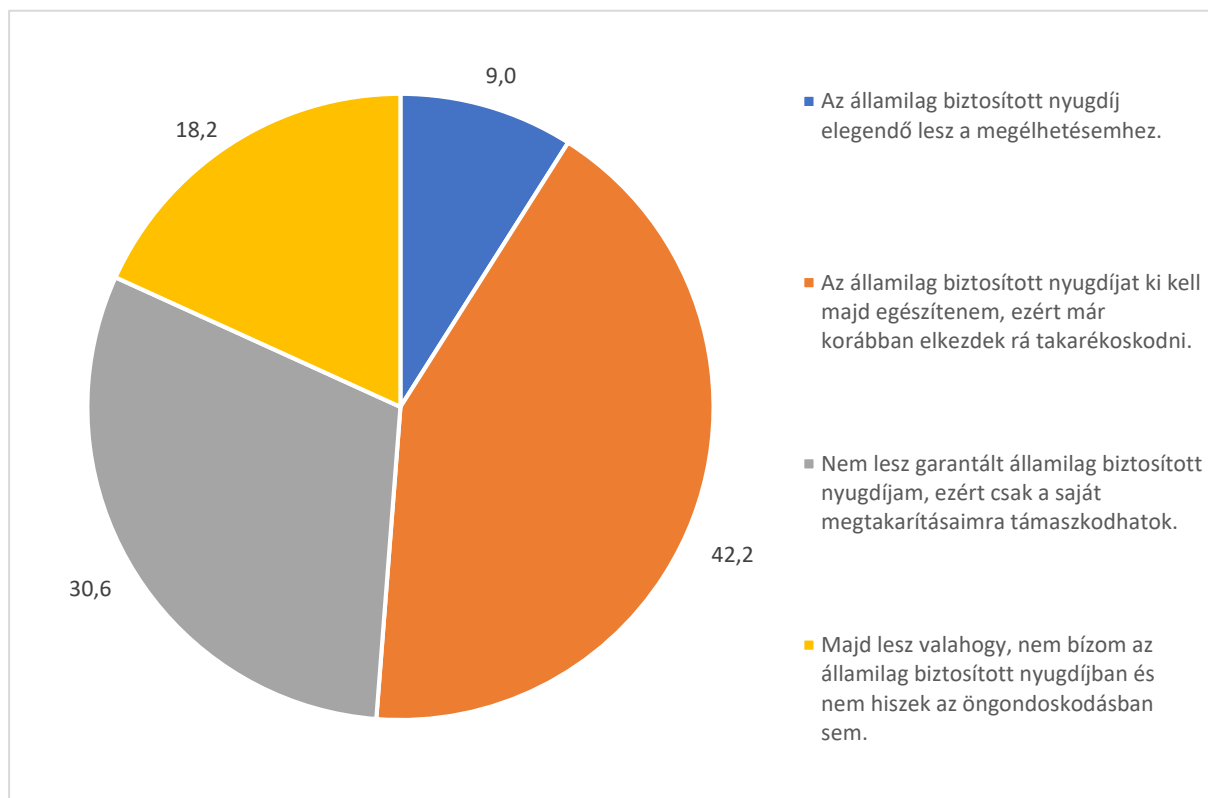
39. kérdés: Casco biztosítást köt egy kétmillió forint értékű autóra, amelynek 20%, de minimum 100 ezer forint az önrésze. Mennyit fizet a biztosító, ha ellopják az autót? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986

A témakör utolsó kérdése pedig ismét egy attitűdkérdés, mely arra vonatkozik, hogy mit gondolnak a felnőttek, miből fognak élni nyugdíjas korukban. A válaszadók leggyakrabban (42,2 százalékban) azt a lehetőséget választották, miszerint az államilag biztosított nyugdíjat ki kell majd egészíteniük, ezért már korábban elkezdnek rá takarékoskodni. Jelentős hányaduk (30,6 százalékuk) szerint nem lesz garantált államilag biztosított nyugdíjuk, ezért csak a saját megtakarításaikra támaszkodhatnak. 18,2 százalékuk úgy gondolja, majd lesz valahogy, nem bíznak az államilag biztosított nyugdíjban és nem hisznek az öngondoskodásban sem. A válaszadók csekély százaléka, csupán 9 százaléka gondolja úgy, hogy az államilag biztosított nyugdíj elegendő lesz a megélhetésükhöz.

40. kérdés: Mit gondol, miből fog élni nyugdíjas korában? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján, n=1986